

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

8^E JAARGANG

WOENSDAG 2 MEI 1923

N°. 383

INHOUD

HET WETSONTWERP OP DE RUILVERKADELING I door <i>Prof. Mr. I. B. Cohen</i>	Blz. 390
De Postcheque en Girodienst. (Bedrijfsresultaten. De Overheid Bankier) door <i>A. W. Kymmell</i> met Naschrift door <i>Mr. D. Crena de Jongh</i>	391
De Nederlandsche In- en Uitvoer in de beide laatste jaren I door <i>W. E. Boerman</i>	393
De Beleggingen der Rijksinstellingen door <i>H. A. Bultman</i> ..	394
Scheepvaart-ondersteuning in het Buitenland I door <i>Mr.</i> <i>F. W. A. de Kock van Leeuwen</i>	395
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Fransche Begrooting door <i>Prof. Bertrand Nogaro</i> ..	396
Enige a.s. kwesties op wetgevend gebied in Engeland. II. De Begrooting (Slot) door <i>Dr. T. E. Gregory</i> ...	397
AANTEKENING:	
Het Jaarverslag der Zweedsche Rijksbank	399
MAANDCIJFERS:	
Handelsbeweging over de maand Februari 1923	400
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	401—408
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*

Redacteur-Secretaris van het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoogweg 122, Rotterdam.*

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruijge Plaatweg 37.*

Telefoon Nr. 3000. Postchèque- en girorekening
Rotterdam No. 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p.
in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,—
per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen
het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande
ontvangen de abonne's, leden en donateurs kosteloos,
voor zoover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonne-
ment volgens tarief. Administratie van abonnementen
en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-
Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

1 MEI 1923.

De stemming op de geldmarkt bleef ook deze week
vast. Particulier disconto noteerde regelmatig 3½ pCt.,
tot welke rente echter op de meeste dagen alleen het
allerbeste papier plaatsing kon vinden. De prolonga-
tierente trok nog iets verder aan en kwam ten slotte
op 3¼ à 4 pCt.

De post binnenlandsche wissels op den heden ver-
schenen weekstaat van De Nederlandsche Bank ver-
toont een vermeerdering van f 5.4 miljoen, welke ge-
heel voor rekening komt van den Staat; het bedrag
der rechtstreeks bij de Bank geplaatste schatkistpro-
missen nam in de afgelopen week van f 22 miljoen
tot f 34 miljoen toe. Ook de beleeningen geven een

stijging te zien; in totaal blijken zij met f 35.5 mil-
lioën te zijn opgelopen. Deze vermeerdering betreft
zoowel de Hoofdbank als de Bijbank en de Agentschap-
pen en komt voor verreweg het grootste gedeelte
(f 33.7 miljoen) voor rekening van de effectenbelee-
ningen. Het creditsaldo van het Rijk, dat de vorige
weekstaat aanwees, blijkt reeds weder voor een debet-
saldo ten bedrage van f 14.8 miljoen te hebben plaats
gemaakt. De zilvervoorraad der bank nam in de af-
gelopen week met een kleine f 200.000,— af. De post
papier op het buitenland daalde met f 13.8 miljoen.
Uit het feit, dat de diverse rekeningen onder het
actief tegelijkertijd met niet meer dan f 7.1 miljoen
toenamen, mag men opmaken, dat de Bank ook deze
week weder voor vrij belangrijke bedragen aan dollars
en ponden moet hebben gerealiseerd.

De biljettencirculatie steeg met f 49.3 miljoen; de
rekening-courant saldi daalden met f 3.6 miljoen.
Het beschikbaar metaalsaldo stelde zich f 9.5 miljoen
lager dan verleden week.

De wisselmarkt was vrij stil. Marken waren weder
aangeboden en hoewel de Reichsbank weder sterk
steunde liep de koers opnieuw iets terug. Daarente-
gen waren francs iets beter, vooral voor Parijs. Door
de nieuwe financieele moeilijkheden van verschillen-
de Noorsche Banken, waaronder zeer belangrijke als
de Centralbanken en de Andresens & Bergens Kredit-
bank, werd de koers op Christiania sterk gedrukt. Ge-
opend op circa 45,85 was aan het einde der week nau-
welijks 44,40 te maken.

LONDEN, 28 APRIL 1923.

De geldruimte, die aan het einde der vorige week
inzette, heeft gedurende deze berichtperiode nog ver-
deren voortgang gemaakt, zoodat de markt het groote
aanbod van kort crediet nauwelijks kon opnemen. Des
Dinsdags werd nieuw daggeld voor 1 en zelfs voor
¼ pCt. gelaten en voor 1¼ pCt. verlengd. Daarna
trad een lichte reactie in en de slotnoteering op Vrij-
dag was 1¼ pCt. Zevendaagsch geld deed 1½ pCt.
De discontomarkt richtte zich geheel naar de geld-
markt; ook hier werd de inzinking op Dinsdag ge-
volgd door een licht herstel, dat tot het einde der
week aanhield en de noteeringen tot het peil der vori-
ge week terugbracht.

Treasury Bills 3-mnds.	1½ pCt.
2-mnds. prima bankaccept	1 ¹³ / ₁₆ pCt.
3-mnds. idem	1 ¹⁵ / ₁₆ —2 pCt.
4-mnds. idem	2—2 ¹ / ₁₆ pCt.
6-mnds. idem	2½—¼ pCt.

HET WETSONTWERP OP DE RUILVERKAVELING.

I.

Toen in 1910 de door het Nederlandsch Landbouwcomité ingestelde Commissie „Ontginning” een rapport omtrent ruilverkaveling uitbracht en daarbij een Wetsontwerp met Memorie van Toelichting voegde, achtte zij het noodig bij de wet te omschrijven, wat onder ruilverkaveling moet worden verstaan. Art. 1 van dat Ontwerp luidde: „Deze wet verstaat onder ruilverkaveling het ter bevordering van den landbouw naar een bepaald plan samenvoegen en vervolgens opnieuw indeelen van gronden, al dan niet gepaard gaande met het aanleggen of verleggen van wegen of waterlopen.”

In het regeeringsontwerp, bij Koninklijke Boodschap van 7 Februari 1923 bij de Tweede Kamer ingediend, wordt een dergelijke definitie gemist. Art. 1 van dat Ontwerp zegt kort en wel: Ter bevordering van den landbouw kan ruilverkaveling plaats hebben volgens de voorschriften dezer wet.

Het verschil tusschen beide artikelen is misschien voor een deel toe te schrijven aan de overweging, dat een begripsomschrijving overbodig is, wanneer uit de wet zelf voldoende blijkt wat zij onder ruilverkaveling verstaat. Maar deels schrijf ik het ook hieraan toe, dat de gedachte van ruilverkaveling tusschen 1910 en 1923 in Nederland zoozeer gemeengoed is geworden, dat het thans, anders dan toen, niet meer noodig is uitdrukkelijk vast te leggen, wat daaronder moet worden verstaan.

Inderdaad, men weet thans in ruimen kring wat men met ruilverkaveling bedoelt en men is, dank zij vooral de propaganda der Nederlandsche Heide-Maatschappij, algemeen van de noodzakelijkheid eener wettelijke regeling doordrongen. Veel is gesproken en geschreven over het belangrijke werk, dat er is geschied in de Ballumer Mieden op Ameland, in de Dalfser Hooislagen, in de Gieter Westerlanden. Talloozen hebben de sprekende kaartjes onder de oogen gehad van den toestand vóór en na de ruilverkaveling; op het ééne de talrijke strookjes grond, toebehoorende aan één eigenaar, vrijwel waardeloos door hun verspreide ligging en geen mogelijkheid opleverende voor een rationeele bebouwing; op het andere het daarvoor in de plaats getreden afgeronde grondstuk van doelmatigen vorm, in staat om zijn bebouwer rijke vruchten te geven en tot vermeerdering van de algemeene landbouwproductie bij te dragen. Het Tijdschrift der Nederl. Heide-Maatschappij vermeldde indertijd¹⁾, dat bij verkoop van perceelen in de Ballumer Mieden na de ruilverkaveling bedragen van f 1300 à f 1400 per HA. werden verkregen, terwijl vóór de ruilverkaveling de prijs ongeveer f 550 per HA. was.

De toestand van verspreide ligging der aan één eigenaar toebehoorende perceelen wordt in vele landen aangetroffen. Door allerlei oorzaken is die toestand ontstaan, voor een groot deel hierdoor, dat men bij verdeling van gemeenschappelijk bezit, waartoe vruchtbare en minder vruchtbare gronden behoorden, het billijkst meende te handelen door ieder deelgenoot van elke soort grond een gedeelte toe te kennen. In de dorpsgemeenschappen, zooals er in vroegere eeuwen vele waren, verschilden de gronden onderling zeer in kwaliteit en ligging; er waren hooge en lage, meer en minder vruchtbare. Toen nu de ontwikkeling van den landbouw tot verdeling leidde, geschiedde deze aldus, dat men de dorpsgemeenschap in verschillende blokken verdeelde en in elk blok aan ieder landbouwer een of meer akkers toekende. Bij overlijden van een landbouwer die verschillende kinderen naliet, handelde men op dezelfde wijze; ieder perceel werd in evenveel deelen verdeeld als er kinderen waren, zoodat elk kind in ieder deel der gemeente iets kreeg.

Naarmate de maatschappij zich ontwikkelt en de

¹⁾ Jaargang 1917, blz. 50.

behoefte aan intensieven landbouw groeter wordt, treden de nadeelen van dezen toestand meer aan het licht. Het aangewezen middel tot verbetering is een nieuwe indeeling van de gronden, waardoor ieder een meer aaneengesloten grondbezit krijgt. Men kan hierbij meer en minder radicaal te werk gaan: in Duitschland heeft men wel onderscheiden de *Zusammenlegung*, waarbij men alle gronden binnen zeker complex samenvoegt en opnieuw indeelt, zonder zich aan de oude grenzen te storen, en de *Flur- und Feldbereinigung* of *Arrondierung*, waarbij zooveel mogelijk ieder zijn eigendom behoudt, maar men door afronding en wijziging der grenzen een beteren toestand tracht in het leven te roepen.

Tot nu toe kan hier te lande ruilverkaveling alleen plaats hebben met toestemming van alle daarbij betrokkenen. Is een der eigenaren, wiens toestemming tot het verkrijgen van een betere indeeling noodig is, ongeezind die te verleenen, dan kan van de verbetering niets komen. Meer en meer is de overtuiging doorgedrongen, dat deze toestand onhoudbaar is en dat de Overheid de onwillige minderheid moet kunnen noodzaken, onder de noodige waarborgen tegen willekeur, tot een weloverwogen verbetering mede te werken.

Het is ruim een eeuw geleden, sinds in Pruisen de wetgever voor het eerst dit onderwerp binnen zijn bemoeiingen trok, gelijk in Engeland reeds eerder was geschied. De wetgevingen op dit gebied hebben hebben zich steeds uitgebreid en speciaal in Duitschland is een groot deel der voor den landbouw bestemde oppervlakte op deze wijze verkaveld. De Commissie „Ontginning” vermeldde in de Memorie van Toelichting op haar wetsontwerp¹⁾, dat sedert 1821 van de pl.m. 35 miljoen hectaren cultuurland van Pruisen ruim 20 miljoen hectaren, toebehoorende aan meer dan 2 miljoen eigenaren, ten gevolge van *Zusammenlegung* opnieuw waren ingedeeld.

Ook in tal van andere landen heeft de wetgever dit onderwerp ter hand genomen: Oostenrijk, Zwitserland, Denemarken, Zweden en Noorwegen hebben alle min of meer ingrijpende regelingen. In Rusland maakte een breed opgezette ruilverkaveling een deel uit van de hervormingsplannen van Stolypin. Japan heeft door wetten van 1899 en 1909 de ruilverkaveling met groote energie in toepassing gebracht, vooral in het belang van de rijstcultuur.²⁾

In Frankrijk heeft men in de oorlogsjaren een wet ontworpen sur le remembrement des terres, die in 1918 is tot stand gekomen. Vooral bij den wederopbouw der verwoeste gebieden is men er op bedacht door een nieuwe indeeling der gronden den landbouw vruchtdragender te maken; zoo is in 7 gemeenten, die te zamen 3.120 HA. omvatten, het aantal perceelen teruggebracht van 5.850 tot 1.560.³⁾

Het Nederlandsche Regeeringsontwerp van 1923 komt dus niet te vroeg. Ook hier te lande zijn herhaaldelijk toestanden aan het licht gekomen, die met de eischen van een hoog opgevoerde landbouwproductie spotten. De Heide-Maatschappij heeft herhaaldelijk op wettelijke regeling aangedrongen en heeft inmiddels het hare gedaan — o.a. door oprichting van een Hoofdafdeeling Ruilverkaveling in 1920 — om in allerlei richting een doelmatige indeeling van gronden te bevorderen.

Het maken van een goede wettelijke regeling is niet gemakkelijk. Het geldt hier een ingrijpen in het eigendomsrecht tegen den wil van den eigenaar, wien zijn grond ontnomen wordt om hem anderen grond daarvoor in de plaats te geven. Er moeten waarborgen zijn tegen willekeurige of slecht overwogen beslissingen. Anderzijds moeten die waarborgen niet zóó omslachtig en ingewikkeld zijn, dat de ruilverkaveling

¹⁾ Blz. 28.

²⁾ Zie over een en ander Buchenberger—Wygodzinski, Agrarwesen und Agrarpolitik I, blz. 286 en 287.

³⁾ Zie hierover l'Economiste français 7 Jan. 1921; Bulletin des Institutions Economiques van het Landbouw-Instituut te Rome 1921, blz. 636; 1922 blz. 689.

in administratieve voorschriften dreigt te worden verstikt of door onwil op de lange baan geschoven.

De moeilijkheid van een wettelijke regeling wordt vergroot, doordat men niet alleen te maken heeft met de eigenaren, maar ook met anderen die op den grond rechten hebben. In vele gevallen heeft men naast een eigenaar een erfpachter, een beklemden meier of een vruchtgebruiker. Er zijn hypotheekhouders en gerechtigden tot servituten. Met aller belang moet bij een nieuwe indeeling rekening worden gehouden.

Een moeilijkheid is ook gelegen in de onzekerheid, die er in vele gevallen omtrent de rechten van verschillende betrokkenen bestaat. Er kan geschil bestaan omtrent de vraag wie van een bepaald perceel eigenaar is, geschil ook omtrent de juiste grens tusschen twee eigendommen. Dergelijke geschillen moeten worden opgelost, alvorens tot de nieuwe indeeling kan worden overgegaan.

Het ontwerp maakt voor den ruilverkavelingsarbeid in hoofdzaak gebruik van bestaande Staatsorganen, nl. van het College van Gedeputeerde Staten en van de rechterlijke macht.

Dat het College van Gedeputeerde Staten tot medewerking wordt geroepen, strookt geheel met den werkring van dat college. Een der belangrijkste onderdeelen van het ruilverkavelingswerk is de zorg voor goede wegen en waterlopen. Juist het gemis van goede verkeerswegen en van een behoorlijke afwatering vergroot de nadeelen, die de verspreide ligging voor den landbouw oplevert. Welnu, de zorg voor wegen en waterlopen behoort tot het dagelijkse arbeidsveld van Gedeputeerde Staten en die zorg brengt hen dagelijks met de landbouwbelangen in aanraking. Door het Bureau voor den Provinciaal Waterstaat beschikken zij tevens over ambtenaren, die bij de voorbereiding van den nieuwen toestand belangrijke diensten kunnen bewijzen.

Daarnaast is ook de medewerking van de rechterlijke macht onontbeerlijk. Zooals we reeds zagen, kunnen er allerlei geschillen rijzen over bestaande rechten, die alleen door den burgerlijken rechter kunnen worden opgelost. Daarnaast kunnen er allerlei onenigheden ontstaan met betrekking tot de nieuwe indeeling en de daarvoor noodige schattingen, en al is de rechter hier niet in de eerste plaats deskundig, toch is er veel voor te zeggen hem daarbij het laatste woord te doen spreken.

Ook nieuwe organen roept het ontwerp in het leven. En wel in de eerste plaats een Centrale Commissie voor het geheele Rijk, aan wie de algemeene leiding in ruilverkavelingszaken zal zijn opgedragen. De bedoeling is, dat deze Commissie zal zijn samengesteld uit deskundigen op cultuurtechnisch en juridisch gebied en dat zij zal beschikken over deskundig personeel, dat de noodige werkzaamheden ter plaatse verricht en de bevordering van de ruilverkaveling in het algemeen in de hand kan werken. Deze Commissie zal leiding geven bij elke ruilverkaveling en zal de opgedane ervaringen verzamelen, zoodat daarvan in volgende gevallen partij kan worden getrokken.

In de tweede plaats roept het ontwerp plaatselijke commissiën in 't leven, die in elk voorkomend geval van ruilverkaveling worden benoemd door Gedeputeerde Staten, na de Centrale Commissie en de burgemeesters der betrokken gemeenten te hebben gehoord. Deze plaatselijke commissiën vormen bij den ruilverkavelingsarbeid de uitvoerende macht.

Ziedaar de organen die tot den ruilverkavelingsarbeid zullen medewerken. Hoe daarbij de gang van zaken zal zijn, hoop ik in een volgend artikel te beschrijven.

I. B. COHEN.

(Wordt vervolgd.)

DE POSTCHEQUE EN GIRODIENST. Bedrijfsresultaten. De Overheid bankier.

Naar aanleiding van de hoogst belangrijke beschouwingen door Mr. Crena de Iongh onder het hoofd:

„De bedrijfsresultaten van den postchèque- en girodienst” gegeven in het nummer van dit blad van 11 April l.l., moge ik het volgende in het midden brengen.

In hoever ten gevolge van de rentevergoeding de girodienst zou optreden als depositobank, kan m.i. moeilijk onwederlegbaar worden vastgesteld. Degenen, die een min of meer belangrijk saldo op hunne postrekening aanhouden, deelen de reden daarvan niet aan het Bestuur mede. Vast staat echter, naar mijne meening, dat als de gelden in den handel een loonend emplooi kunnen vinden, ze zeker niet bij den girodienst worden gelaten.

Intusschen zij, wat de rentevergoeding betreft, verwezen naar de discussie onlangs in de Tweede Kamer gehouden bij gelegenheid van de behandeling der bedrijfsbegroting voor posterijen en telegrafie voor het dienstjaar 1923.¹⁾

Toegegeven wordt, dat er naar moet worden gestreefd den postchèque- en girodienst self-supporting te maken.

Eene eerste voorwaarde daarvoor is, dat in toenemende mate van het eigenlijke giroverkeer (overschrijvingen) wordt gebruik gemaakt, waardoor de saldo's ter rentegevende belegging beschikbaar blijven. De eisch van self-supporting brengt derhalve mede, dat de bedrijfspolitiek zich richt op het aanhouden van groote saldo's. Om deze reden is dan ook in 1921 het recht voor overschrijvingen afgeschaffd en de regeling van de rentevergoeding verbeterd. Houdt men aan dezen eisch vast, dan kan de groei der saldo's mijns erachtens slechts met ingenomenheid worden gadegeslagen. Vertrouwd wordt overigens, dat het doel bereikt, althans in hooge mate benaderd zal worden, als de dienst zal zijn gereorganiseerd in één centraal girokantoor. Daardoor, alsmede door het in gebruik nemen van een groot aantal moderne kantoor-machines, zullen de exploitatiekosten belangrijk dalen.

De vrijdom van zegel is voor rekeninghouders van belang en valt niet buiten het kader der zegelwet, aangezien zoodanige vrijdom bestaat voor alle handelingen bij de posterijen.

Wat de giro's betreft is er geen verschil, overschrijvingen tusschen particuliere instellingen zijn eveneens vrij van zegel.

De vrijdom van port is m.i. volkomen gemotiveerd, hetgeen blijkt als men bedenkt, dat porto betaald wordt voor de verzending van stukken door tussenkomst van de posterijen. De bovenbedoelde vrijdom van port geldt evenwel de stukken, welke het publiek toezendt aan de postadministratie, en die welke de postadministratie toezendt aan het publiek. Hier wordt dus de algemeene regel gevolgd. Correspondentie tusschen de rekeninghouders onderling is, zooals bekend, niet vrij van port.

Of 1923 een tekort op den dienst zal opleveren kan thans moeilijk worden uitgemaakt. Vertrouwd wordt, dat dit zal meevallen, al mag niet uit het oog worden verloren, dat belangrijke uitgaven dit jaar noodig zijn, voornamelijk ten gevolge van het betrekken van een grooter gebouw voor den centralen dienst.

Met de opmerking, dat over de jaren 1919 t/m. 1921 aan rente f 870.000 te veel zou zijn ontvangen en dus de winst- en verliesrekeningen zouden zijn geflatteerd ten koste van den Staat, kan ik niet instemmen. Immers dit zou slechts waar zijn als de saldi der Rijksrekeningen uitsluitend door het Rijk zelf waren gecreëerd. Die saldi zijn echter voor een niet onbelangrijk deel gevormd door stortingen door het publiek of overschrijvingen van particuliere rekeningen.

De zaak is intusschen niet meer van actueel belang, omdat de belegging inmiddels is veranderd sedert bij de wet van 17 Februari 1921 (Staatsblad No. 66) is bepaald, dat over de saldi der rijksrekeningen geen rente wordt vergoed, waartegenover de trans-

¹⁾ [Vergaderingen van 16 en 20 Maart jl. — Red.]

acties van het Rijk gratis geschieden. Dat dit een en ander alleen van practisch belang is voor de chèqueprovisie kan ik niet toegeven. Immers deze provisie dekt slechts een zeer klein deel van de kosten, verbonden aan de behandeling der rekeningen. Het overgrootste deel dier kosten moet gevonden worden uit het surplus der rentewinst. En dit valt ten aanzien van de Rijksrekeningen door de vorenbedoelde regeling — geen rente over de saldi en geen belegging der saldi — juist geheel weg. De kosten van de behandeling der Rijksrekeningen blijven daardoor geheel ongedekt.

De vraag van de hoegrootheid der noodzakelijke kas is eenigszins ingewikkeld in verband met het groote aantal kantoren. In het algemeen is het evenwel niet juist, dat het Rijksgeld, d.w.z. de saldi der Rijksrekeningen, noodig is als kasgeld. Iedere maand overtreffen in den regel de nieuwe stortingen in belangrijke mate het totaal der uitbetaalde chèques, zoodat deze uit de nieuw gestorte gelden voldaan kunnen worden en het overblijvende aan het algemeen saldo-tegoed wordt toegevoegd. Practisch is dus alleen nieuw kasgeld noodig als de chèques, hetzij zoo vroeg in de maand moeten worden uitbetaald, dat uit de stortingen nog geen voldoende kas gevormd is, hetzij betaalbaar zijn op kantoren, waar weinig gestort is. Maar waar zoodaals gezegd de gezamenlijke stortingen maand na maand de gezamenlijke chèques niet onbelangrijk overtreffen, is het duidelijk, dat die behoefte aan aanvullend kasgeld betrekkelijk gering is en dat, zoo er al sprake zou zijn van flatteeren der winsten verliesrekening, dit dan toch maar in zeer onbeduidende mate zou geschieden en bovendien nog alle betekenissen verliest, als men in aanmerking neemt, dat, gelijk is betoogd, de kosten van de behandeling der Rijksrekeningen geheel ongedekt blijven.

Omtrent hetgeen wordt gezegd van belegging van girogelden in incurante fondsen meen ik mij van beschouwingen te moeten onthouden, waar juist thans de belegging in obligatiën van Middenstandscrdietbanken door den Middenstandsraad bij de regeering aanhangig is gemaakt.

Nadat het bovenstaande was geschreven, werd door mij kennis genomen van het artikel van den heer van Tienhoven, in het nummer van 18 April ll., dragende als opschrift: „De Overheid als bankier”.

Het betoog van den heer van Tienhoven, hetwelk voor een deel reeds is behandeld in mijn antwoord aan den heer Crena de Iongh, betreft eigenlijk maar één voornaam punt en wel de afschaffing van de rente.

Zou door dit middel inderdaad het door den heer van Tienhoven aangegeven vierledig doel worden gediend? Mij dunkt neen.

Zoodaals boven reeds met andere woorden is gezegd, zijn groote saldi noodig ten behoeve van de rentewinst en om die saldi te trekken is rentevergoeding noodig. Deze vormt een der aantrekkelijkheden van den dienst.

Er zijn rekeninghouders, die de tegenwoordige rente te laag achten.

Verhooging is vroeger zelfs in de Tweede Kamer bepleit en daar is destijds mede beweerd, dat tusschen de op de giro-saldi te vergoeden rente en den algemeen rentestandaard innig verband niet bestaat.

Nog zij hier opgemerkt, dat ook in Zwitserland eenige jaren geleden een beweging tot afschaffing van rente over girogelden gaande is geweest. Een desbetreffend voorstel is aanhangig geweest in den Nationalen Raad. Tal van andere officieele lichamen zijn bovendien over het denkbeeld gehoord. Algemeen was men van gevoelen, ook in handelskringen, dat een schappelijke rente over de postgirogelden vergoed moet worden.

Ik meen met dit weinige te kunnen volstaan, alleen veroorloof ik mij erop te wijzen, dat naar mijn bescheiden meening, in het betoog des heeren van Tienhoven op pagina 347, onder 3, laatste zinsnede, in zake het gebruik van girogelden voor de credietbehoefte van den Staat, ietwat in tegenspraak is met de

uitspraak, gesteld bovenaan in de eerste kolom van dezelfde bladzijde, waar dat gebruik eenigszins wordt veroordeeld. De vraag of opnemng van kasgeld à 4½ pCt. een middel is om op goedkoope wijze in de behoefte der kas te voorzien laat ik maar rusten.

Betreffende hetgeen wordt gezegd van het Amsterdamsche girokantoor meen ik te mogen verwijzen naar de rede van den heer Vissering op 19 April ll. uitgesproken op het Bezuinigingscongres te Amsterdam.¹⁾

Ik mag dit artikel niet eindigen zonder met erkentelijkheid getuigd te hebben, dat in weerwil van de geoeffende kritiek de beide geleerde schrijvers den postchèque- en girodienst een goed hart toedragen. En hoe kan het ook eigenlijk anders, want de populariteit van den dienst blijkt uit de groote deelname: op elke 70 inwoners van Nederland is er 1 rekeninghouder.

A. W. KYMMELL.

N a s c h r i f t. De redactie van dit tijdschrift is zoo vriendelijk mij in de gelegenheid te stellen een kort onderschrift te plaatsen onder de opmerkingen van den Directeur van den postchèque- en girodienst, naar aanleiding van het door mij geschrevene in het nummer van 11 April ll.

Bij de beschouwing van de opmerkingen van den heer Kymmell treft het mij, dat die in vele gevallen niet direct tegen mijne beweringen ingaan, doch daarnaast stellingen naar voren brengen, die vaak even onweerspreekbaar als weinig afdoende zijn.

Immers wat te zeggen van de mededeeling van den directeur „dat de rekeninghouders de reden van het aanhouden van een groot saldo niet aan de directie mededeelen”. Mij dunkt, dat het gebruik dat van de rekening gemaakt wordt, hier die redenen licht doet doorgronden; mijne cijfers wezen in de richting van een groeiend deposito-bedrijf en zijn door den directeur ook niet angevallen.

Intusschen wijst de heer Kymmell reeds twee aliena's verder erop, dat de eisch van het self-supporting zijn van den dienst medebrengt, dat de bedrijfspolitiek zich richt op het aanhouden van groote saldo's. Hier wordt dus naar het aanhouden van groote saldi gestreefd; de daarbij gevoegde bemerking, dat deze groote saldi het gevolg zouden zijn van een groeiend giro-verkeer, is iets dat nader bewezen zou moeten worden. Mijne cijfers toonen m.i. genoegzaam aan, dat er groote saldi zijn, die juist weinig van het giro gebruik maken en als deposito's zijn te beschouwen.

De werkelijke gebruikers van het giro-verkeer letten, naar het mij herhaaldelijk blijkt, in tegenstelling met de „deposanten”, minder op de rente dan op het gemak, dat het giro-verkeer hun brengt.

Wat voorts te zeggen van de opmerking, dat de rekeninghouders onderling niet porto-vrij mogen corresponderen? Dit bedoelde ik uit den aard der zaak ook niet; wel het geschenk aan de rekeninghouders van gratis-correspondentie en chèque-zegelvrijdom bij hun verkeer met onze „Staats-bank”, een geschenk, dat niet in de winst-en verliesrekening voorkomt maar, zij het dan onbewust, door de belastingbetalers wordt geschonken. De rekeninghouders weten dit cadeau te apprecieeren en . . . te benutten.

Wat ook aan te voeren tegen de uiting, tegenover mijn berekening, dat over de jaren 1919 t/m. 1921 de winst- en verliesrekening met ca. f 870.000,— geflatteerd is, dat de saldi der Rijksrekeningen niet uitsluitend door het Rijk gecreëerd zijn; mijne berekeningen steunden op de saldi van het Rijk; de vraag hoe die ontstaan zijn, is hiervoor van geen belang.

Ten slotte de mededeeling, dat de Rijksgelden niet als kasgeld noodig zijn, omdat de nieuwe stortingen steeds de uitbetalingen overtreffen; principieel is een dergelijke overweging zeer aanvechtbaar, omdat dit accres toch ook wel eens moet ophouden, doch het komt mij voor, dat ook nu die bedragen wel niet voldoende voor het roulement zullen zijn.

¹⁾ [Verg. pag. 379 van het vorig nummer. — Red.]

Dat een zeer groot bedrijfskapitaal noodig is, maak ik ook op uit een betoog van den directeur van den postchèque- en girodienst in een ingezonden stuk in een nummer van de Haagsche Post van December 1921, waarbij wordt vermeld: „dat het bedrag der gelden van de Rijksrekeningen, waarover geen rente aan de schatkist wordt betaald, enorm lijkt, doch dat dit meer schijn dan werkelijkheid is, als in aanmerking wordt genomen, dat de uitbetaling van chèques kan gevorderd worden op alle post-, bijpost- en hulppostkantoren en dat dikwijls chèques tot zeer groote bedragen voorkomen”.

Intusschen al mag men over het gewicht van een of andere omstandigheid van meening verschillen, ook door den heer Kymmell wordt niet aangetoond, dat een zuivere methode voor de bepaling der bedrijfsresultaten bij den postchèque- en girodienst bestaat. Voor een buitenstaander is dit reeds te constateeren, doch dit feit werd dezer dagen nader bevestigd door een uitspraak van Mr. Dr. A. Spanjer, Rijksbezuinigings-Inspecteur, die op blz. 23 van zijn praeadvies voor het Bezuinigingscongres te Amsterdam erop wijst, dat de *directe en indirecte* kosten van den postchèque- en girodienst door allerlei oorzaken niet nauwkeurig bekend zijn”!

Deze uitspraak van een insider is des te ernstiger, omdat de eisch, dat die kosten wel nauwkeurig bekend moeten zijn, toch wel de allereerste is, dien men bij elk bedrijf stellen moet, en het feit, dat de belastingbetalers de onbekende tekorten toch wel aanzuiveren, maakt den eisch m.i. niet minder dwingend voor een staatsbedrijf, dan hij, uit harde noodzaak, voor een particulier bedrijf uit den aard der zaak steeds is.

Het komt mij voor, dat een diepgaand onderzoek in deze dringend noodig is. D. CRENA DE IONGH.

DE NEDERLANDSCHE IN- EN UITVOER IN DE BEIDE LAATSTE JAREN.

I.

Onze totale eigen goederenhandel, welke in 1913 (zonder doorvoer en z.g. vermomden doorvoer) pl.m. 28.3 miljoen ton beliep, had zich in 1921 weer hersteld tot bijna 23.7 mill. ton. In 1922 zal ongeveer 26.4 mill. ton zijn in- en uitvoer, zoodat wij weer langzamerhand komen tot vóór-oorlogsche hoeveelheden.

Verder valt geen vergelijking met de jaren van vóór den oorlog te maken. Pas in 1917 kregen wij onze betrouwbare handelsstatistiek (Statistiekwet). En ook daarin is sedert nog weer een wijziging gekomen, doordat sedert 1920 de in entrepot opgeslagen en voor import en export weder uitgeslagen goederen afzonderlijk en zonder aanduiding der waarde worden opgegeven. De via-entrepot-voor-eigen-gebruik-geïmporteerde goederen zijn verder weer gevoorn in de statistiek van invoer opgenomen (ook naar de waarde).

De totale *doorvoer-met-overlading* bedroeg in 1922: 13.3 mill. ton, tegen 10.8 mill. ton in 1921. Van den rechtstreekschen doorvoer-zonder-overlading werden de cijfers nog niet gepubliceerd; het zijn voor steenkolen en granen nog belangrijke kwantiteiten.

De rechtstreeksche doorvoer maakt geen deel uit van het Nederlandsche handelsverkeer.

Men houde met een en anders rekening bij de beoordeeling van de hier volgende cijfers.

Totale handelsomzet (zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal):

	Invoer × 1000 t.	Uitvoer × 1000 t.	Invoer in mill. gld.	Uitvoer in mill. gld.
1917.....	7472.3	3321.6	964.7	819.2
1918.....	4849.0	1988.3	608.4	381.2
1919.....	10848.0	2727.4	2825.7	1411.3
1920.....	13829.7	4214.9	3335.7	1701.5
1921.....	17217.8	5714.6	2240.2	1369.6
1922.....	19468.2	6908.2	2026.2	1221.2

Gouden en zilveren munt en muntmateriaal voerden wij

in 1922 in voor ruim 7.1 mill. gld. en uit voor bijna 35.5 gld. (waarvan 25 mill. gld. naar de Ver. Staten).

De voortgaande prijsdaling is oorzaak, dat, niet-tegenstaande de in- en uitgevoerde *hoeveelheden* goederen zijn toegenomen, toch de *waarden* der in- en uitgevoerde goederen over 't geheel weder zijn gedaald. Deze prijsdaling ondergingen vooral de voedingsstoffen en de ruwe stoffen en halfabrikaten van plantaardige en dierlijke herkomst, zooals blijkt uit de beide hieronder volgende staatjes:

Hoeveelheden.	1922		1921	
	Invoer × 1000 t.	Uitvoer × 1000 t.	Invoer × 1000 t.	Uitvoer × 1000 t.
Levende dieren.....	3.7	- 71.4	7.5	28.5
Voedingsmiddelen voor mensch en dier; drank.	2760.9	1826.6	2619.0	2033.1
Onbewerkte en halfbe- werkte stoffen van:				
dierlijke herkomst	86.8	56.9	80.4	49.3
plantaardige „	2303.0	757.0	1940.9	647.9
minerale „	10778.3	2868.2	8946.6	1990.7
Fabrikaten.....	3508.4	1276.3	3593.1	915.3
Andere goederen.....	27.1	51.6	30.4	49.7

Waarde.	1922		1921	
	Invoer × mill. gld.	Uitvoer × mill. gld.	Invoer × mill. gld.	Uitvoer × mill. gld.
Levende dieren.....	3.0	45.0	6.7	32.0
Voedingsmiddelen voor mensch en dier; drank.	480.8	478.9	556.7	613.4
Onbewerkte en halfbe- werkte stoffen van:				
dierlijke herkomst	72.5	31.2	71.8	33.6
plantaardige „	292.3	117.7	393.0	113.1
minerale „	245.6	63.0	293.2	53.3
Fabrikaten.....	826.9	457.2	914.8	496.4
Andere goederen.....	5.5	28.2	4.1	27.9

De voornaamste landen waarmee wij handel drijven zijn, behalve de ons vaarvande drie, de Ver. Staten en Ned.-Indië. Daarvan geeft de In- en Uitvoer-Statistiek reeds eenige cijfers van het totale handelsverkeer.

De import- en exportwaarden beliepen in 1922 in het handelsverkeer met de navolgende landen resp.: Duitsland 609 mill. en 168 mill. gld.; België 188 mill. en 174 mill. gld.; Engeland 324 mill. en 303 mill. gld.; Frankrijk 57 mill. en 115 mill. gld.; Ver. Staten 271 mill. en 62 mill. gld.; Ned.-Indië 102 mill. en 127 mill. gld. (munt en muntmateriaal niet gerekend).

Het heeft geen zin hier de waarden van de verhandelde goederen van 1922 met die van 1921 te vergelijken.

De uitvoer in 1922 naar Engeland is naar de hoeveelheid $\frac{1}{5}$ van 1921, naar de waarde $\frac{1}{7}$. De daarheen uitgevoerde goederen hadden dus in 1922 een betrekkelijk hogere waarde. Overigens zijn voor de andere landen de totale waarden veel sterker gedaald.

Thans de *hoeveelheden*:

	Invoer uit: × 1000 ton		Uitvoer naar: × 1000 ton	
	1922	1921	1922	1921
Duitsland.....	6508	6194	1517	1042
België.....	2712	3794	2208	1718
Gr. Britannië.....	5022	2162	981	1245
Frankrijk.....	135	100	734	3563
Ver. Staten.....	1771	2174	161	1043
Ned. Oost-Indië.....	221	214	139	1823

Afgenomen zijn dus de invoeren uit België en de Vereenigde Staten en de uitvoeren naar Engeland en Ned.-Indië.

Terwijl in de totaal in- en uitgevoerde hoeveelheden *dieren en dierlijke producten* bevonden een weinig toename blijkt te hebben plaats gevonden, wijzen toch de cijfers voor de afzonderlijke groepen daarin soms belangrijker verschillen aan, zooals ook kan blijken

uit onderstaand overzicht. De invoer van vleesch is afnemend, de uitvoer stijgend. Toegenomen blijken ook de hoeveelheden ingevoerde boter. Overigens staat in verschillende onderdeelen dikwijls toch nog een belangrijk invoercijfer tegenover dat van den uitvoer. We plaatsen er de cijfers van margarine, enz. bij:

In tonnen	1922		1921	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
<i>Dieren en diertelijke producten; totaal</i>	143600	538400	141500	524000
Varkensvleesch.....	5635	37658	10532	33147
Rund- en kalfsvleesch.....	22310	702	27328	321
Schapevleesch.....	17	7359	96	4179
Paardevleesch.....	1482	42	2511	6
Melk en Melkprod.	761	95717	847	109145
Boter.....	4906	23125	1996	20198
Kaas.....	340	65213	364	52290
Ruwe margarine.....	14700	324	14231	997
Marg. en kunstboter..	141	59163	208	69468
Eieren (versch, gekoeld en bevroren).....	1020	9142	846	6745
Eiwit en eigeel.....	1400	123	1234	102

Over 't algemeen mogen we uit de bovenstaande cijfers wel opmerken, dat de veestapel zich voldoende heeft hersteld; dit zou beter blijken als de omringende landen weer meer hadden kunnen afnemen.

Van de *plantaardige voedingsstoffen* blijkt de maïs-invoer iets te zijn verminderd; sterk verminderd: die van peulvruchten. Onze aardappelenexport is sterk verminderd; immers ook de omringende landen hadden een even overvloedigen oogst als wij zelf. De groentenuitvoer is nog maar matig toegenomen. De invoeren van — meestal vroege — buitenlandse groenten en aardappelen zijn ongeveer verdubbeld.

In tonnen	1922		1921	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
Tarwe.....	541400	37277	519754	28271
Maïs.....	879506	7115	900058	8573
Rogge.....	53161	19671	44521	31963
Gerst.....	143960	8366	139533	6956
Haver.....	77984	9658	52125	6583
Boekweit.....	13932	292	10539	142
Gierst.....	1222	192	713	84
Rijst (ongepeld).....	1736	67	524	45
Peulvruchten.....	24228	1828	46333	770
Zuidvruchten (versch en gedroogd enz.).....	86642	1254	80673	2592
Andere vruchten (versch en gedroogd enz.)....	19872	30874	24912	48760
Groenten.....	16470	256897	8253	240797
Aardappelen.....	20013	314013	9520	498626

Onze *gedistilleerd*-industrie heeft in 1922 meer uitgevoerd dan het voorgaande jaar; daartegenover staat nu verminderde invoer van buiten. *Wijn en bier* daarentegen zijn in 1922 veel meer ingevoerd dan in 1921.

Van de *granen* is de *doorvoer*-met-overlading in 1922 belangrijk geringer geweest dan in 1921. Dit geldt trouwens voor zoo goed als alle voedingsstoffen. Alleen de roggedoorvoer (0.3 mill. ton) was het laatste jaar anderhalfmaal zoo groot als in het voorlaatste. Zoo zien we den tarwedoorvoer verminderd van 1.16 mill. ton op 0.63 mill. ton, maïs van 0.42 op 0.19 mill. ton. Doorvoer van haver en van veevoeder is iets gestegen.

Daartegenover staat een verdubbeling van den doorvoer van ijzererts en mangaan van 2.7 op 5.5 mill. ton. Ook steeg de doorvoer van andere ertsen (0.3 tot 0.55 mill. ton) en die van kolen (3.62 tot 3.85 mill. ton). De doorvoer van metalen enz. is in beide jaren ongeveer gelijk gebleven (rond 0.5 mill. ton). De doorvoer van de meeste andere goederen, ofschoon alle in hoeveelheden bij de bovengenoemde achterstaande, is bijna steeds gestegen.

Hieronder laten we thans volgen een *overzicht* *zoo* *wel* *van* *den* *eigen* *in-* *en* *uitvoer*, *als* *van* *den* *entrepot-uitvoer* *en* *den* *doorvoer* van eenige onzer belang-

rijkste *koloniale handelswaren* (en enkele fabriekaten daarvan).

In tonnen	1922		1921	
	Invoer	Uitvoer	Invoer	Uitvoer
Cacaoboonen.....	41225	5089	32644	3843
Cacao-producten.....	439	16449	362	14928
Koffie.....	58581	25376	61946	31194
Thee.....	11896	20	12110	14
Specerijen.....	1760	161	1369	138
Tabak.....	22518	2117	28975	2273
Bewerkte tabak.....	2787	3958	4780	5762
Suiker, enz. (totaal)...	146403	224238	53316	167481

En in het *Entrepot*verkeer:

In tonnen	1922		1921	
	Opslag	Uitslag voor weder uitvoer	Opslag	Uitslag voor weder uitvoer
Cacaoboonen.....	3094	1797	3373	3051
Koffie.....	8784	2200	2971	3103
Thee.....	12443	10563	15494	10261
Specerijen.....	2537	2840	2926	3716
Tabak.....	64432	71715	80732	94385
Waarvan N.-Ind. tabak	50035	53630	54931	71746
Suiker, enz. (totaal)...	33834	5122	21390	18783

Doorgevoerd-met-overlading werden:

In tonnen	1922	1921
Cacaoboonen.....	23598	35561
Koffie.....	62371	76031
Thee.....	4219	3425
Specerijen.....	4595	3120
Ruwe tabak.....	19825	18621
Bewerkte Tabak.....	550	746
Suiker, enz. (totaal).....	79951	28798

De uit entrepot met bestemming voor Nederland uitgeslagen goederen hebben wij hierboven niet afzonderlijk opgenomen; die zijn natuurlijk begrepen in de gewone invoercijfers.

W. E. B.

(Slot, volgt.)

DE BELEGGINGEN DER RIJKSINSTELLINGEN.

De heer H. A. Bultman, kassier te Heemstede, schrijft ons:

Met zeer veel belangstelling zal kennis zijn genomen van het artikel van Mr. D. Crena de Jongh in Uw blad van 11 April, No. 380, waarin de beleggingen van den Postchèque- en Girodienst worden besproken. Niet alleen deze beleggingen, doch ook die van de andere Rijksinstellingen mogen wel eens nader worden bezien.

Het mag bekend worden geacht, dat de regeering bepaalt, welke fondsen voor belegging van de gelden der Rijksinstellingen in aanmerking komen en dus zeer grooten invloed op de beleggingen kan uitoefenen.

Dit Rijkstoezicht zou zeker toejuicing verdienen, indien niet in de laatste jaren een strooming was ontstaan om de gelden te doen gebruiken voor doeleinden, die niet uitsluitend de zekerheid der beleggingen beoogen.

Zoo is bij Kon. Besluit van 9 Maart 1918 ten opzichte van de beleggingen van den Girodienst reeds bepaald, dat de gelden kunnen worden belegd in scheepvaartandeelen en schuldbrieven van instellingen, die het geven van credit aan den landbouw of aan den handeldrijvende of industrieele middenstand ten doel hebben.

Een thans aanhangig Wetsontwerp, Zitting 1922/23, No. 400, Aanvulling Wet Rijkspostspaarbank, Rijksverzekeringsbank en Pensioenwet, opent niet alleen de gelegenheid tot uitbreiding van de beleggingen der Rijksinstellingen, doch ook de mogelijkheid, dat de instellingen minder gewenschte posten van derden overnemen en zelfs credieten verstrekken aan naamloze vennootschappen en maatschappijen, die in

de toekomst mochten worden opgericht en waarvan de helft der aandelen in het bezit van den Staat is.

Blijkens de Memorie van Toelichting zou het bezit van aandelen ook waarborg voor richtig beheer geven. Mocht de Staat dus 50 pCt. van de volgestorte aandelen eener maatschappij in eigendom hebben, dan zou daaruit volgen, dat de maatschappij voldoende krachtig wordt geacht om de gelden van de Gemeenschap aan haar toe te vertrouwen. De juistheid van de voorspiegeling, dat het bezit van volgestorte aandelen van eene vennootschap waarborg voor richtig beheer en onaantastbare soliditeit geeft, zal vermoedelijk niet algemeen worden erkend.

Uit het Wetsontwerp vloeit voort dat de Minister, ondanks het verzet van de door Z.Ex. benoemde financiële commissiën, over de gelden van de Rijksinstellingen zal kunnen beschikken, om daarmede een willekeurige hypotheekbank van hare slechte posten te ontlasten en die over te brengen naar een van de Rijksinstellingen. Dit zal wel niet de bedoeling zijn, doch door aanneming van het Wetsontwerp wordt de mogelijkheid daartoe geschapen.

Hoewel het aanhangige Wetsontwerp daarmede in nauw verband staat, kan de reeds elders besproken vraag, of het wenschelijk is, dat de gelden der Rijksinstellingen ten bate van de Bank voor Nederlandsche Gemeenten worden aangewend, hier buiten beschouwing blijven.

Indien de gelden van de Rijksinstellingen worden gebruikt voor steun aan bijzondere lichamen, zal in tijden van malaise verhooging van dien steun worden gevraagd en zullen de Rijksinstellingen ter voorkoming van verlies moeten blijven helpen; zij komen dus in denzelfden toestand als de bankier, die, ter voorkoming van eene débâcle, verleende credieten verhoogt. Niet de credietgever, doch de credietnemer krijgt dan de leiding van zaken en daarom is het zoo gevaarlijk, dat invloeden van buiten op de beleggingen van de Rijksinstellingen kunnen inwerken.

Indien bij de tegenwoordige samenstelling van de regering, het belang van bijzondere lichamen als partijbelang op den voorgrond wordt geschoven, is het niet geheel zeker, dat onder alle omstandigheden alleen rekening zal worden gehouden met de belangen van hen, die al of niet vrijwillig gelden aan de Rijksinstellingen hebben toevertrouwd. De mogelijkheid, dat de algemeene belangen zouden worden beheerscht door partijbelangen of door die van bijzondere groepen, waarbij de Staat interesse heeft, vormt de schaduwzijde van Rijkstoezicht en medezeggenschap. Eene vergadering van de Middenstandsbanken, onlangs te Utrecht gehouden, stelt ons op dit punt niet geheel gerust.

De Rijksinstellingen danken hunne krachtige ontwikkeling alleen aan de algemeen verkregen overtuiging, dat bij het kiezen van de beleggingen uitsluitend rekening wordt gehouden met de verkregen waarborgen; andere belangen kennen deze instellingen niet en zij hebben steeds het hoofd kunnen bieden aan pogingen om geld beschikbaar te doen stellen voor doeleinden, die niet uitsluitend de zekerheid der beleggingen beoogen. Het is echter te vreezen, dat de in de laatste jaren uitgeoefende drang ten slotte te sterk zal worden.

Wordt toegegeven aan den drang van hen, die het billijk achten, dat aan de Rijksinstellingen in bewaring gegeven gelden worden gebruikt voor doeleinden, die door enkele groepen, of alleen door den Minister, te algemeenen nutte worden geacht, dan wordt de kern van het vertrouwen en het wezen van de Rijksinstellingen aangetast, dan treden andere belangen dan die van den belegger op den voorgrond en worden de fundamenteen, waarop het vertrouwen berust, ondermijnd. De rollen zullen dan omkeeren en de regering geen toezicht meer houden op de Rijksinstellingen, doch deze zullen lijdelijk moeten toezien, hoe de Minister over de gelden van de Gemeenschap beschikt, bijv. door de belegging in scheepvaartandelen of in cre-

diëten van vennootschappen of lichamen, waarbij het Rijk belang heeft of waarvoor de Minister zich bijzonder interesseert.

Het is vanzelf sprekend, dat daardoor het vertrouwen in de Rijksinstellingen wordt verloren. Daarentegen kan men misschien aanvoeren, dat de Staat garantie verleent, doch men zal moeilijk aannemelijk kunnen maken, dat het Staatscrediet onder alle omstandigheden onaantastbaar is. Dit kan trouwens buiten beschouwing blijven, omdat de gelden aan de Rijksinstellingen en niet aan den Staat zijn toevertrouwd.

Misschien wordt te veel vergeten dat de beleggers, de pensioengerechtigden en anderen de gelden aan de Rijksinstellingen toevertrouwen en niet aan de regering en het dus van zedelijk standpunt bezien niet juist is, dat de Minister of de Staat beschikt over gelden, die aan derden zijn toevertrouwd. Het verschil tusschen toezicht en beschikkingsrecht schijnt men niet voldoende te overwegen.

Zijn wij wel ingelicht, dan zou reeds voor 1914 een ontwerp zijn opgesteld, waarbij een van de Rijksinstellingen in een meer zelfstandig lichaam werd omgezet. De bedoeling zou daarbij hebben voorgezet om den grooten invloed, dien de Minister op de beleggingen kan uitoefenen, te beteugelen en daarvan zou men betere en zuivere toestanden hebben verwacht.

Uit het bovenstaande concludeere men niet, dat het beheer van de Rijksinstellingen onberispelijk zou zijn en geen verbetering behoeft, doch die verbetering zal van de instellingen zelf moeten uitgaan.

Hoewel men bij de Rijksinstellingen de meest verbazende feiten ziet en soms groote bedragen verloren gaan, zonder dat de leiding er iets van bemerkt, zal verbetering niet kunnen worden gevonden door het verstrekken van credieten aan ondernemingen, waarbij het Rijk overmatig betrokken is. De fouten, die deze verliezen veroorzaken, zijn meer van internen aard; regeeringsinmenging zal daarin geen wijziging kunnen brengen en als de instellingen zich meer gaan richten naar de algemeen deugdelijk gebleken gebruiken en inzichten, dat zaken niet op theoretische grondslagen kunnen worden geregeld, zullen dergelijke verliezen zich niet meer voordoen.

Nu, mede door het in den aanvang genoemde artikel, de aandacht op de beleggingen van de Rijksinstellingen is gevestigd en nog geen enkele reden bestaat om de soliditeit van de Rijksinstellingen in twijfel te trekken, is het misschien het juiste oogenblik om te wijzen op de gevaren, die ons boven het hoofd hangen en die noodwendig moeten voortvloeien uit het volgen van de richting, die de laatste jaren wordt voorgestaan.

Is later het vertrouwen geschokt, dan heeft het geen nut meer om te wijzen op fouten, die niet meer goedge maakt kunnen worden.

H. A. BULTMAN.

Heemstede, 16 April 1923.

SCHEEPVAART-ONDERSTEUNING IN HET BUITENLAND.

I.

Gevraagd om een overzicht van de middelen, waarmee men in het buitenland de nationale scheepvaart ondersteunt, kan ik niet anders dan grootendeels in een droge opsomming vervallen van de verschillende vormen, waarin deze ondersteuning verleend wordt. De lezer zij dus vooraf gewaarschuwd!

Men zou verwachten dat in een tijdperk als het onze, waarin internationale samenwerking ten behoeve van het economisch herstel een dringende eisch is, de verschillende landen meer dan ooit het vrije handelsverkeer zouden bevorderen en hunne grenzen voor de vlaggen van alle naties zouden openstellen zonder onderscheid te maken tusschen de nationale en buitenlandsche schepen. Het schijnt echter wel of de meeste volken, wellicht als een overblijfsel van de oorlogspsychose, nog altijd bezielde zijn door een geest,

welke meer van afgunst dan van een gezonden nadering getuigt en eigen grootheid tracht te bereiken door maatregelen, welke in de eerste plaats schadelijk zijn voor de volkeren-gemeenschap in haar geheel, maar bovendien, zooals ik gelegenheid zal hebben aan te toonen, op den duur ook ten nadeele keeren van het land in wiens eigen belang zij genomen werden.

Ik vang hiermede aan, omdat „discrimination” maar al te dikwijls den hoofdschotel vormt van de ondersteuningsmaatregelen waarvan hier sprake is.

Het sterkste voorbeeld hiervan levert *Amerika*. Niet-tegenstaande het aan de regeering van President Harding niet gelukt is de in het Congres met 204 tegen 184 stemmen aangenomen „Ship Subsidy Bill” vóór het einde dezer zitting (4 Maart) door den Senaat te doen bekrachtigen, acht ik het toch van belang de voornaamste der daarin vervatte bepalingen wegens den geest, waarvan zij getuigen, nog eens na te gaan. Zij zijn:

a. Vorming van een „revolving” crediet (Merchant Marine Fund) van \$ 32 miljoen (volgens andere \$ 50 miljoen) per jaar te verkrijgen uit 10 pCt. der douane-ontvangsten, de opbrengst der havengelden enz., uit welk fonds aan Amerikaansche schepen een subsidie zou worden verleend op grondslag van $\frac{1}{2}$ dollarcent per ton voor elke afgelegde 100 mijl. Voor schepen, die meer dan 13 knopen loopen, zou die subsidie worden verhoogd met een snelheidssubsidie van $\frac{2}{10}$ dollarcent.

b. Stichting van een „Construction-loan-fund” van \$ 125 miljoen, te verkrijgen uit de opbrengst van verkochte regeerings-koopvaardij-schepen. Hieruit zouden credieten voor het aanbouwen van schepen worden verleend, tegen de geringe rente van 2 pCt.

c. Vervoer van minstens 50 pCt. der immigranten naar de V. S. op Amerikaansche schepen.

d. Verminderde spoorwegtarieven voor goederen vervoerd of te vervoeren met Amerikaansche schepen.

e. Plaatsing van het personeel der Amerikaansche koopvaardijvloot tegen extra betaling bij de Marine-reserve.

f. Vervoer van regeeringspassagiers en goederen uitsluitend op Amerikaansche schepen.

g. Uitbreiding tot de Philippijnen van het gebied, dat onder de kustvaart-bepalingen vallend, aan de Amerikaansche vlag is voorbehouden.

Volgens schatting zou, ware dit wetsontwerp aangenomen, den Amerikaanschen reeder iets meer dan $12\frac{1}{2}$ pCt. der kapitaalswaarde zijner schepen als ondersteuning worden uitgekeerd!

Uit het bovenstaande blijkt wel, dat met deze maatregelen meer bestaand was dan, naar de vice-president der Amerikaansche Reedersvereniging in een vakblad schreef, alleen het verschil te niet te doen tusschen Amerikaansche en Engelsche gages, hetwelk in een maand tijds voor een vrachtschip van gemiddelde grootte op een bedrag van 800—1200 \$ berekend werd.

Onderscheid wordt reeds thans in Amerika gemaakt bij de regeeringsvergoedingen voor het zeepostvervoer. Amerikaansche schepen genieten de voorkeur en ontvangen 80 cts per „pound” voor het vervoer van brievenpost en 8 cts voor dat van andere stukken, tegen een vergoeding van resp. 35 cts en $4\frac{1}{2}$ cts aan vreemde lijnen.

Wat den scheepsbouw betreft, wordt sinds de invoering der nieuwe tariefwet een belasting van 50 pCt. geheven over de waarde van alle scheepsreparaties in het buitenland verricht.

Men kan zich verheugen over het feit, dat nu reeds na ongeveer 4 maanden de uitwerking dezer bepaling anders blijkt te zijn, dan men zich in Amerika had voorgesteld. Behalve dat de Amerikaansche werven hiervan gebruik hebben gemaakt om hunne prijzen voor scheepsherstellingen op te schroeven, zoodat buitenlandse reeders hunne opdrachten in Amerika tot een minimum beperken, wordt ook aan de Amerikaansche reeders de mededinging met het buitenland weer zooveel moeilijker gemaakt, doordat zij voor

hunne reparaties belangrijker hogere prijzen moeten betalen dan hunne buitenlandse concurrenten. Het gevolg van een en ander is een verdere inkrimping geweest van het toch al geringe aantal opdrachten, zoodat de werven zelve op afschaffing van den beschermingsmaatregel schijnen aan te dringen!

Zooals reeds vermeld, ontstond zulk een krachtige oppositie tegen de „Ship Subsidy Bill”, dat hij niet de goedkeuring van den Senaat heeft kunnen krijgen en vermoedelijk wel voorgoed zal zijn opgeborgen.

Dit feit is voor de wereldscheepvaart van groote beteekenis. Immers de tot dusverre door een regeeringslichaam geëxploiteerde koopvaardijvloot van 1379 schepen, metende 9.846.611 ton draagvermogen, is een niet te onderschatten bedreiging voor de vrachtenmarkt gebleken.

Concurreren was vrij gemakkelijk. De verliezen werden toch door den Staat gedragen! De hoog noodige prikkel om te bezuinigen bestond niet. Dat deze verliezen der U. S. Shipping Board niet gering waren bewijzen de cijfers over de laatste maanden:

October '22	3.420.372,03
November	3.457.621,86
December	4.329.806,84
Januari '23	4.942.337,24

Een voor de toekomst gewaarborgde dekking der voortdurende tekorten was eigenlijk hetgeen met het gevallen wetsontwerp beoogd werd. De exploitatie zou dan alleen van het Regeeringslichaam overgaan in de handen van sterk gesubsidieerde particuliere maatschappijen, doch beide wijzen van beheer komen ten slotte toch neer op de zakken der Amerikaansche belastingbetalers.

Wat met de vloot nu zal gebeuren staat nog niet vast. Wel zou pl.m. 3 miljoen ton niet meer voor verkoop in aanmerking komen, doch de huidige stand van zaken in het reedersbedrijf is niet zoodat de overblijvende tonnage, indien te koop aangeboden, gemakkelijk zal kunnen worden opgenomen.

In een volgend stukje hoop ik gelegenheid te hebben een overzicht te geven van de scheepvaart-ondersteuning in eenige andere landen.

D. K. v. L.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE FRANSCH E BEGROOTING.

Professor Bertrand Nogaro te Parijs schrijft ons:

De financiële toestand van Frankrijk ondervindt nog de nawerking van den geweldigen last, dien de kosten van den oorlog en het herstel op zijn begrooting hebben doen drukken. Het uitgavenoverschot heeft van den aanvang der vijandelijkheden tot het einde van 1918 ongeveer Fr. 140 milliard bedragen en beloopt vanaf laatstgenoemd tijdstip tot het einde van 1922 een daarmede vrijwel overeenstemmende som; de jaarlijksche uitgaven hadden dan ook in de laatste oorlogsjaren een hoogte van ongeveer Fr. 50 milliard bereikt, waartegenover minder dan Fr. 10 milliard aan ontvangsten stond en zij hebben zich sindsdien ongeveer op dit peil gehandhaafd, terwijl de opbrengst der belastingen slechts tot een twintigtal milliard gestegen is.

Dit enorme tekort heeft men dus door leeningen moeten dekken en men zal nog wel gedurende enkele jaren uit binnenlandsche leeningen de middelen moeten vinden ter bestrijding van de kosten van wederopbouw der verwoeste gebieden, indien Frankrijk er niet in slaagt door internationale samenwerking een deel van de schadevergoeding te incasseeren.

De Fransche regeering heeft thans besloten op de gewone begrooting een post voor den dienst der leeningen, waaruit de kosten voor het herstel bestreden worden, op te nemen en dit doet genoemd budget een stijging tot ongeveer 24 milliard vertoonen, zoodat het tekort ongeveer 4 milliard bedraagt, welke som juist overeenkomt met het voor den dienst der herstelleningen noodige bedrag.

De financiële commissies uit beide Kamers beschouwden dit tekort aanvankelijk als te laag geschat. De algemeene rapporteurs, de heeren: Afgevaardigde Bokanowski en Senator Henri Béranger hielden over tot een raming van ongeveer 6 à 7 milliard. Hernieuwd onderzoek bracht het tekort tot ongeveer 2 milliard terug en de Kamer van Afgevaardigden heeft zich na een oogenblik van aarzeling vereenigd op het amendement Brousse, waarbij de regeering ontheven werd van den plicht een nieuw plan van fiscale voorzieningen in te dienen, terwijl aan haar de zorg werd overgelaten het geringe verschil tusschen ontvangsten en uitgaven door schatkistoperaties te dekken.

Deze eigenaardige beslissing vindt ongetwijfeld eerder haar verklaring in de naderende verkiezingen voor de wetgevende macht, dan in technische overwegingen op begrotingsgebied. Het is toch duidelijk, dat hoe wel gefundeerd het vertrouwen mag zijn in de normale overwaarde, voortvloeiende uit de ontwikkeling van de productie en den handel, van den Franschen belastingbetaler nieuwe offers gevraagd zullen moeten worden om het evenwicht op de begroting voorgoed te verzekeren.

Een zeer groote stap in deze richting is in 1920 reeds gedaan; wordt hij herhaald, dan zal de Fransche begroting volmaakt in evenwicht zijn.

Dit nieuwe offer zal de belastingbetaler ongetwijfeld slechts noodgedwongen brengen. Er moet toch mede gerekend worden, dat hij het is, die in tegenstelling met de beloften zijner opeenvolgende regeeringen en de internationale verplichtingen, tot dusverre alle herstellkosten heeft betaald, aanvankelijk door deel te nemen in leeningen, vervolgens door belastingheffing, die vroeg of laat den invloed van de aangroeiende schuld ondervindt. Overweging hiervan verklaart ten deele de houding van het Parlement.

Moet in afwachting van een internationale oplossing van het vraagstuk in de eerste plaats naar evenwicht gestreefd worden door een bezuinigingspolitiek? Aanzienlijke verlaging is reeds in de vorige dienstjaren bereikt en het schijnt niet mogelijk op dezen weg veel verder te gaan. De militaire en burgerlijke uitgaven zijn tot hun normalen omvang teruggebracht, want de huidige cijfers overtreffen die van 1913 nauwelijks in een omvang, corresponderende met de vermindering van de koopkracht van het Fransche geld. Wat de kosten van het herstel betreft, hierover valt niet te disputeeren, noch kunnen zij uitgesteld worden.

Wat ten slotte den dienst van de staatsschuld aangaat, *waardoor alleen reeds op meer dan de helft van de begroting beslag wordt gelegd*, deze kan slechts een stijgend bedrag blijven vragen, zoolang door middel van belastingheffing de begroting niet geheel in evenwicht gebracht is, en veel verlichting is van verlaging van den rentevoet niet te verwachten.

Indien dus het Fransche Parlement het begrotingsevenwicht geheel wil tot stand brengen, dan zal, zelfs wanneer rekening wordt gehouden met de vergoeding, welke het in de naaste toekomst verwacht, de opbrengst der belastingen moeten worden verhoogd.

Zal dit mogelijk blijken? Deze vraag kan zonder aarzeling bevestigend beantwoord worden.

De financiële toestand van Frankrijk is moeilijk, maar aan de mogelijkheid de begroting in evenwicht te brengen bestaat geen twijfel. Wij zouden zelfs willen constateeren, dat nieuwe belastingen tot dit doel waarschijnlijk niet noodig zullen zijn en het voldoende zal blijken de bestaande belastingwetten beter toe te passen.

De belastingontvangsten, die reeds geklommen zijn tot ongeveer 20 milliard, hebben daarmede een cijfer bereikt, ongeveer viermaal zoo hoog als dat op de laatste vooroorlogsche begroting, maar indien men in aanmerking neemt, dat de binnenlandsche koopkracht van het geld tot ongeveer een derde gedaald is, dan is het offer, door den *gemiddelden belastingbetaler* ge-

bracht, niet zeer aanzienlijk en kan dit zeker verzwaaard worden, indien men den druk der belastingen maar wat beter verdeelt.

De aanzwelling der openbare inkomsten is voor een groot deel het gevolg van verzwaring der verbruiksbelastingen, ten aanzien van welke opbrengst men zich niet ernstig heeft verrekend en verder van de invoering van een omzetbelasting, waarvan de opbrengst tot dusver nog niet de helft van de raming heeft bereikt (twee milliard inplaats van vijf).

Anderzijds vindt de stijging der ontvangsten ook haar oorzaak in de invoering eener inkomstenbelasting en in de verzwaring van die op het kapitaal (successierechten en overdracht van vaste goederen).

Nu neemt de opbrengst van de omzetbelasting toe, naarmate de belastingadministratie haar controlemaatregelen perfectionneert en hetzelfde geldt voor de inkomstenbelasting. Twee redenen bestaan echter, die maken, dat laatstgenoemde belasting zonder wetgevende maatregelen haar volle rendement niet kan opbrengen. In de eerste plaats is daar de aanslagregeling, die ten aanzien van de landbouwinsten geheel willekeurig is en practisch neerkomt op een zeer groote vrijstelling van belasting dezer categorie. De tweede reden is, dat de handelswinsten eenerzijds, stukken aan toonder anderzijds, aanleiding geven tot fraude op groote schaal in de aangiften.

Ten aanzien van de fraude met de stukken aan toonder, waarvan de successiebelasting evenveel of meer dan de inkomstenbelasting te lijden heeft, zijn diverse ontwerpen in het Fransche Parlement besproken. Ten einde daaraan een einde te maken heeft men in de eerste plaats het meest radicale onder het oog te zien, bestaande in het verplicht vervangen van stukken aan toonder door het stukken op naam, maar een dergelijk voorstel heeft al zeer weinig kans. De heer Bokanowski heeft een meer soepel systeem voorgesteld, dat van de *carnet de coupons*, welke de belastingambtenaren in staat zou stellen de inkomsten uit waardepapieren na te gaan, zonder de belastingplichtigen te nopen inlichtingen te verstrekken omtrent de stukken in hun portefeuille.

De regeering heeft zich tot dusverre gewacht dergelijke voorstellen tot de hare te maken en de huidige Kamer zal wel uiteengaan, zonder het ter hand genomen herstel van het financieel evenwicht tot een einde gebracht te hebben.

Maar hoewel men van Frankrijk, dat veel minder rijk is dan Engeland en veel meer beproefd is door de verwoestingen van zijn grondgebied en verliezen aan menschenlevens, geen fiscale inspanning verwachten kan met die van zijn nabuur vergelijkbaar, mag men toch noch de beteekenis van hetgeen het reeds heeft bereikt, noch van datgene waartoe het nog in staat is, miskennen.

Het belastingtarief is in het bijzonder voor de kapitaalbelasting bij successie en overdracht van vaste goederen te vaak verhoogd, dan dat het mogelijk zou zijn een nieuwe verhooging ervan onder het oog te zien, maar betere verdeling van de lasten, waardoor van allen geëischt wordt, hetgeen thans reeds van een deel wordt gevraagd, zal ongetwijfeld voldoende zijn om het huidige tekort op de Fransche begroting te dekken.

Anderzijds begint men reeds het einde van de herstelperiode te bespeuren en gehoopt mag worden, dat een doeltreffende regeling van de internationale verplichtingen de algeheele afwikkeling der leeningen, aangegaan voor het herstel van de verwoeste gebieden, zal begunstigen.

BERTRAND NOGARO.

ENKELE KWESTIES OP WETGEVEND GEBIED IN ENGELAND.

II. De Begroting (Slot).

Dr. T. E. Gregory te Londen schrijft ons:

Om een inzicht te verkrijgen in de financiële politiek der huidige regeering is het allereerst noodig,

het verloop der uitgaven onder het oog te zien. Wat op dit punt van betekenis is volgt hieronder:

	In miljoenen £			
	Raming voor 1922-23	Feitelijke uitgaven in 1922-23	Raming voor 1923-24	(+) Stijging of (-) Daling
Rente op de Staatsschuld ..	335	302.2	310	+ 7.8
Sinking Fund...	—	21.7	40	+ 18.3
Dienst der Staatsschuld	335	323.9	350	+ 26.1
Andere diensten v. h. Consolid. Fund *	28.4	29.6	30.5	+ 0.9
Totaal	363.4	353.5	380.5	+ 27.0
Leger	62.3	45.4	52.0	+ 6.6
Vloot	64.9	56.2	58.0	+ 1.8
Luchtmacht	10.9	9.4	12.0	+ 2.6
Burgerlijke dienst	317.5	286.8	251.7	— 35.1
Revenue Depts. ..	12.3	11.3	11.6	+ 0.3
Posterijen enz. ...	53.8	49.9	50.9	+ 1.0
Onvoorzien	25.0	nihil	nihil	nihil
Totaal	546.7	459.0	436.2	— 22.8
Algemeen totaal	910.1	812.5	816.7	+ 4.2

*) Hieronder begrepen uitkeeringen aan Noord-Ierland, steun aan plaatselijke besturen, binnenl. kolonisatie enz.

Vorig jaar achtte men het nog wenschelijk £ 25 miljoen uit te trekken voor onvoorzien uitgaven. Het bleek niet alleen, dat dit bedrag niet noodig was, doch dat de uitgaven aanzienlijk beneden de begroting konden blijven.

Dit jaar zijn de totale uitgaven £ 4 miljoen hoger geraamd, dan hun werkelijk bedrag het vorig jaar was, terwijl een onderzoek van de tabel aantoont, dat aanzienlijke wijzigingen in hun verdeling zijn aangebracht.

Naast de stijging, die de dienst der staatsschuld te zien geeft, vertoonen de militaire uitgaven den niet onaanzienlijken aanwas van £ 11 miljoen, terwijl de kosten van den burgerlijken dienst (Civil Service) een daling van niet minder dan £ 35 miljoen te zien geven. Hieronder zijn ook opgenomen de pensioenuitkeeringen der overheid, welke natuurlijk automatisch dalen ten gevolge van overlijden, enz. Het vorig jaar was £ 90 miljoen onder dit hoofd uitgetrokken, over 1923/24 bedraagt dit bedrag slechts £ 74 miljoen. Ten deele is de bezuiniging onder dit hoofd echter gevonden op posten als onderwijs, die van vitaal belang zijn voor de toekomstige productieve kracht van het land en het is daarom een zeer ernstig verschijnsel, dat de militaire uitgaven weder een stijging vertoonen. In ieder geval mogen wij nog dankbaar zijn, dat de stijging onder dit hoofd niet erger is, als wij in overweging nemen, dat onlangs door een zeker deel van de pers een krachtige campagne gevoerd is wegens de zwakte der Britsche luchtvloot, vergeleken met die der Fransche. Doch indien wij het totaal der ramingen beschouwen blijkt, dat indien de dienst der staatsschuld geen meerdere uitgaven met zich bracht, nog verdere belastingverlaging zou mogelijk zijn geweest, aangezien de „Supply Services” een netto daling van £ 23 miljoen vertoonen. Welke mogelijkheden van belastingverlaging bieden deze cijfers nu?

Hiervoor is een onderzoek van de beweging der Rijksmiddelen noodig, hetgeen in het volgende staatje geschiedt.

Met betrekking tot den inkomstenkant der begroting had de Chancellor er natuurlijk mede te rekenen, dat de ontvangsten uit de inkomstenbelasting dit jaar scherp den terugslag zullen beginnen te vertoonen van de depressie in het bedrijfsleven, welke uitwerking tot nu toe grotendeels verborgen is gebleven, doordat de inning der achterstallige bedragen zeer veel succes had en ook door het feit, dat het gemiddelde der laatste drie jaren, dat grondslag is voor den aanslag, eerst na verloop van zekeren tijd zijn minimum bereikt. De Chancellor heeft gerekend met een stijging van de Excess Profits Tax van £ 10 miljoen,

	In miljoenen £			
	Raming der Ink. 1922-23	Werkel. Ink. 1922-23	Ram. v. 1923-24 op basis v. d. huidige belast.	(+) Stijg. of (-) Daling
Invoerrechten ...	112.3	123.0	118.3	— 4.7
Accijnzen	160.8	157.3	155.7	— 1.6
	273.1	280.3	274.0	— 6.3
Motor Vehicles Duty	10.6	12.3	13.3	+ 1.0
	283.7	292.6	287.3	+ — 5.3
Estate Duties ...	48.0	56.9	52.0	— 4.9
Stamps	18.3	22.2	20.0	— 2.2
Land Tax, House Duty &c.	3.0	3.0	3.0	nihil
Income Tax	329.0	314.8	280.0	— 34.8
Super Tax		64.2	58.0	— 6.2
Excess Prof. Duty	27.8	2.0	12.0	+ 10.0
Corp. Profits Tax	19.8	19.0	20.0	+ 1.0
	445.9	482.1	445.0	— 37.1
Algemeen totaal.	729.6	774.7	732.3	— 42.4
Inkomsten uit andere bronnen dan belasting..	181.4	139.3	120.4	— 18.9
w.o. bijz. inkomsten	90.0	51.0	40.0	— 11.0
Totaal inkomsten.	911.0	914.0	852.7	— 61.3

hetgeen nog al een optimistische berekening schijnt en daarnevens met alle hoofdstellen, de buitengewone ontvangsten, waaronder de opbrengst van verkochte oorlogsvoorraden wordt geboekt, inbegrepen. Deze buitengewone ontvangsten bedroegen sinds het einde van den oorlog de volgende sommen: 1919/20 £ 264 miljoen, 1920/21 £ 288 miljoen, 1921/22 £ 170 miljoen, 1922/23 £ 51 miljoen, of £ 773 miljoen in totaal, een bedrag, dat volgens sommige critici aangewend had behooren te worden voor schuldelging. Hoe dit ook zij, in ieder geval loopen de ontvangsten uit dezen hoofde thans ten einde. Het netto-resultaat is dan het volgende: de totale inkomsten bedragen £ 853 miljoen, de totale uitgaven, waarin begrepen £ 40 miljoen voor schuldaflossing, £ 817 miljoen.

De mogelijkheid bestaat derhalve, de belastingen met £ 36 miljoen te verlagen of een gelijk bedrag over te houden, waaruit eveneens schuld zou kunnen worden gedelgd. De Chancellor heeft de eerste dezer twee mogelijkheden gekozen, in zoover als het grootste deel van het geraamde overschot voor belastingverlaging zal worden aangewend. Er zij aan herinnerd, dat niets is uitgetrokken voor onvoorzien uitgaven, die het vorig jaar op £ 25 miljoen werden geraamd. Ware dit ook thans geschied, dan zou het overschot slechts £ 9 à 10 miljoen hebben bedragen.

Met het oog op de nog zeer onzekere toestanden over de geheele wereld is het minst genomen twijfelachtig, of de gevolgde politiek juist geacht mag worden.

De belastingverminderingen, welke de Chancellor voorstelt, zijn de volgende: Verlaging van den accijns op bier en minerale wateren, welke naar raming een inkomstenvermindering van £ 13½ miljoen met zich zal brengen in het loopend begrotingsjaar en van £ 16,9 miljoen in een geheel begrotingsjaar. Vermindering van de inkomstenbelasting met sixpence per pond en halveering van de Corporations Profits Tax (die derhalve in de toekomst sixpence zal bedragen) met welke twee samen een inkomstenvermindering van £ 19 miljoen in het loopend begrotingsjaar en van £ 38,5 miljoen over het volgend begrotingsjaar gemoeid zal zijn. Ten slotte worden dan nog zekere verlagingen van de post- en telefoontarieven voorgesteld, die over een vol begrotingsjaar gerekend £ 2,4 miljoen zullen kosten en op het loopende jaar met £ 1,9 miljoen zullen drukken, ongeacht nog de inkomstenvermindering, welke het gevolg zal zijn van de veranderingen in de commercieele boekhouding der poosterijen, wegens verlaging der kosten aan andere regeeringsdepartementen in rekening gebracht.

Van deze veranderingen werden twee meer of minder verwacht, nl. de verlaging der inkomstenbelasting en die van den bieraccijns, aangezien de pers in den laatsten tijd hiervoor een krachtige campagne gevoerd had. De verlaging van de Corporations Tax kwam min of meer als verrassing.

De critici hebben den Chancellor aangevallen op de verlaging van den bieraccijns. De officieele verdediging van de gevolgen der gedragslijn is gebaseerd op de statistische positie van de suiker. Mr. Baldwin beoogt, dat vermindering van den suikeraccijns voor den consument geenerlei voordeel zal beteekenen, aangezien de vraag er door zou toenemen en gegeven het inelastisch aanbod, hiervan het gevolg zou zijn een prijsstijging geheel buiten verhouding tot de toegenomen vraag. Het effect zou dus per saldo zijn, dat de Britsche consument een weinig meer suiker zou verkrijgen voor denzelfden prijs. Derhalve gaf hij de voorkeur aan accijnsverlaging op bier.

Behalve naar belastingverlagingen is de Chancellor nog op zoek geweest naar nieuwe bronnen, waaruit hij zou kunnen tappen. Hij is er nog niet toe gekomen een belasting te heffen van weddenschappen, maar heeft besloten een commissie te benoemen, welke de vraag van de mogelijkheid en de opbrengst eener zoodanige belasting zal onderzoeken. Wat uit dit alles voortvloeien zal, valt nog niet te zeggen. Iedereen weet, dat de bedragen, welke jaarlijks hier te lande voor weddenschappen worden uitgegeven, zeer groot zijn en indien een belasting kan worden ontworpen, die hiervan zonder veel omslag een deel in de schatkist zou kunnen doen vloeien, is hiervoor op financieele gronden zeer veel te zeggen. Ongelukkigerwijs is dit niet de eenige kwestie, waarmede rekening gehouden moet worden. Voor velen hier te lande is wedden „zondig” en deze personen zijn daarom zeer afkeerig van een belasting op weddenschappen, die een stilzwijgende erkenning door den Staat geacht zou kunnen worden van wat zij als een vloek voor het land beschouwen.

Het redelijke antwoord schijnt te zijn, dat het wedden nu eenmaal bestaat, dat daarmede zeer groote sommen gemoeid zijn, en dat de kans, dat het wedden meer respectabel wordt dan het nu is, zoo gering is, dat zij maar weinig aandacht verdient. Veel meer beteekenis is erin gelegen, dat de Staat de controle verkrijgt over de boekmakers. De winsten dezer categorie van personen zijn thans aan inkomstenbelasting onderworpen en een speciale belasting op weddenschappen houdt dan ook evenmin stilzwijgend in, dat het wedden wordt goedgekeurd, als dat de drankaccijns wil zeggen, dat een dronkaard een weldoener van den Staat is. Doch of de Chancellor in staat zal zijn zijn standpunt tegenover de protesten te handhaven is een tweede.

T. E. GREGORY.

28 April 1923.

AANTEKENING.

Het Jaarverslag der Zweedsche Rijksbank. — In het jaarverslag van de Zweedsche Rijksbank vindt men de winst- en verliesrekeningen van de jaren 1913, 1919, 1920, 1921 en 1922. De cijfers zijn uitgedrukt in miljoenen kronen. De netto-winst ad Kr. 18.500.000, die in 1922 behaald werd, was groter dan ooit te voren.

Uit deze cijfers blijkt, dat de interest op gediscoteerde wissels Kr. 10½ miljoen minder is, dan in 1921. Het gemiddelde bedrag, dat de Bank in dis-

Winsten.	1913	1919	1920	1921	1922
Rente beleento	6.3	14.6	35.7	31.7	21.2
„ beleeningen	0.9	9.3	4.4	1.8	1.8
Bruto winst op vreemde wissels	3.5	3.4	3.2	2.8	1.2
Bruto winst op effecten	0.9	2.3	0.8	0.9	1.7
Diversen	0.9	1.2	1.1	0.6	0.4
	12.5	30.8	45.2	37.8	26.3
Gereserveerde winst in vorige jaren	—	—	24.8	—	—
	12.5	30.8	70.—	37.8	26.3

Verliezen.	1913	1919	1920	1921	1922
Verliezen op operaties in het Buitenland en afschrijving op bezit in vreemde valuta's	0.1	15.8	45.4	12.9	1.1
Verliezen op effecten	0.2	—	10.5	2.7	1.3
Onkosten	2.4	4.9	5.9	5.7	5.4
Diversen	1.6	1.9	1.7	2.4	1.4
	4.3	22.6	63.5	23.7	9.2
Netto winst	8.2	8.2	6.5	14.1	17.1
Winst op uitgel. fondsen	0.6	0.8	1.—	1.3	1.4
	8.8	9.—	7.5	15.4	18.5

conto's belegd had, was in 1922 Kr. 413 miljoen tegen Kr. 451 miljoen in 1921, doch de gemiddelde discontorente was slechts 4,8 pCt. tegen 6½ pCt.

De uitkomsten van de buitenlandsche transacties vormen een weldadig verschil bij 1920 en 1921, toen zeer groote verliezen op deze zaken geleden werden. Voornamelijk sproten deze verliezen voort uit het bezit van Markenswissels, waarvan de Rijksbank de grootste houdster was in Zweden.

	Balans. (In 000 Kronen).				
Activa	1918	1919	1920	1921	1922
Goud	285.566	281.159	281.777	274.743	273.984
Zilver	365	1.015	2.733	11.317	19.253
Zichtwissels	35.464	37.859	48.653	48.319	33.996
Bankiers (buitenl.)	45.667	48.750	73.561	55.351	129.020
Binnen- en buitenl. Staatsfondsen	54.617	48.358	12.696	15.497	92.648
Zweedsche oblig.	5.046	5.046	4.488	5.183	5.176
Binnenl. wissels	280.316	453.369	541.188	525.060	432.531
Buitenl. wissels	70.494	66.976	31.332	72.395	34.033
Beleeningen:					
op onroer. goeder.	301	219	252	383	698
„ obligaties	180.202	101.131	15.596	38.755	44.873
„ aandelen	41	41	47	65	1.173
„ div. effecten	—	—	—	—	9.383
„ goederen	—	—	—	245	1
Debiteuren	1.202	1.377	1.125	3.394	2.025
Diversen	92.311	29.959	4.070	3.573	1.990
	1.051.582	1.075.259	1.017.518	1.054.280	1.080.834
Passiva	1918	1919	1920	1921	1922
Kapitaal	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Reserve	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Bankbiljetten	813.534	747.562	759.877	627.699	584.191
Bankassigaties	11.477	10.351	5.361	4.469	5.259
Crediteuren	141.424	221.469	176.773	336.105	392.560
Buitenl. banken	318	5.016	4.898	3.924	4.612
Pensioenfonds	472	534	601	671	771
Aan den Staat uit te keeren	—	—	—	3.500	12.000
Saldo winst vorige jaren	13.671	18.857	—	8	412
Winst	8.186	8.970	7.508	15.404	18.529
	1.051.582	1.075.259	1.017.518	1.054.280	1.080.834

Over het algemeen heeft men den indruk, dat de positie van de Bank solieder is dan ooit. De oorlogsverliezen zijn behoorlijk afgeschreven en van de politiek, die de Bank sinds November 1922 volgt, om de waarde van de kroon te stabiliseeren, worden aanzienlijke winsten verwacht. Zoo zijn de winsten, behaald door de lagere dollarkoersen, verre van onbelangrijk geweest.

In het verslag komen een groot aantal tabellen voor, wellicht meer dan andere circulatiebanken publiceren.

De „beschouwingen” zijn echter korter dan in vorige jaren, slechts 16 bladzijden tegen 30 in het vorige verslag. Zij geven meer een overzicht van de buitenlandsche en Zweedsche geldmarkt dan wel over hare eigen zaken, doch het is nu eenmaal geen gewoonte, dat een Bank zich te veel in hare kaarten laat kijken!

Het is bijvoorbeeld opvallend, hoe uiterst kort het verslag stilstaat bij de kwestie betreffende hare valutapolitiek. Zooals hierboven reeds gezegd, begon de Bank in November 1922 met het stabiliseeren van de kroon.

Het eenige, wat het verslag nu hierover vermeldt is: „In November begon een stijging van de koersen van onze buitenlandsche beleggingen, die tegen het einde van het jaar nog meer naar voren trad. Deze stijging is te danken aan de pogingen van de Rijksbank, om de kroon op goudpariteit te houden.”

Dit is alles, wat de Bank over deze belangrijke kwestie mededeelt. Voorwaar niet geschikt om, zooals „Svensk Finanstidning” zegt, toekomstige onderzoekers, die de geschiedenis der Bank van deze jaren willen bestudeeren, dat onderzoek gemakkelijk te maken.

M.

MAANDCIJFERS.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND FEBRUARI 1923 †)

(volgens de groepen der naamlijst van goederen, opgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
I Dieren en dierlijke producten	K.G.	Gulden	K.G. ¹	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
II Plantaard. voortbrengselen	14.280.146	9.557.408	38.162.219	20.642.005	—	—	23.882.073	11.084.597
IIIa Mineralen, metalen en niet in andere groepen opgenomen fabrik. daarv.	278.038.200	47.027.008	96.025.668	10.587.265	182.012.532	36.439.743	—	—
IIIb Gouden en zilveren munt en muntmat.	950.743.517	27.485.701	319.241.086 ¹	8.449.284 ¹	631.502.431	19.036.417	—	—
IV Meel en meelfabrieken	143	8.006	7.777	482.919	—	—	7.634	474.913
V Chemische producten, geneesmiddelen, verfwaren en kleurstoffen	20.547.791	3.336.260	15.505.186	2.547.820	5.042.605	788.440	—	—
VI Olie, hars, was, pek, teer en distillatieproducten van teer; fabrikaten van deze stoffen, n. a. g. ..	25.519.344	3.808.565	8.151.509	3.344.592	17.367.835	463.973	—	—
VII Hout en fabrieken van hout en dergelijke stoffen; meubelen, v. a. s.	54.977.150	7.711.327	27.201.331 ²	9.180.673 ²	27.775.819	—	—	1.469.346
VIII Huiden, vellen, leder, lederwerk en schoenwerk	44.475.468	4.785.647	2.867.260	488.796	41.608.208	4.296.851	—	—
IX Garen, touw en touwwerk, weefsels en stoffen, kleed- en modewaren	2.078.655	4.737.092	2.150.722	3.528.441	—	1.208.651	72.067	—
X Aardewerk, porselein, pottenbakkerswerk, gebakken steen en andere kunststeen	7.912.456	24.914.466	3.917.044	11.254.427	3.995.412	13.660.039	—	—
XI Glas	25.449.267	1.069.097	5.829.841	633.456	19.619.426	435.641	—	—
XII Papier	2.754.647	651.514	1.928.908	512.104	825.739	139.410	—	—
XIII Voedings- en genotmiddelen, niet genoemd in de groepen I, II, IV en VI	6.594.290	2.380.344	22.088.205	3.495.182	—	—	15.493.915	1.114.838
XIV Rijtuigen, voertuigen, vaartuigen en luchtvaartuigen ..	18.287.398	9.272.193	39.545.200	12.862.473	—	—	21.257.802	3.590.280
XV Andere goederen dan gebracht onder de groepen I tot en met XIV	4.675.477	3.713.894	515.357	515.973	4.160.120	3.197.921	—	—
Totaal	11.530.648	11.739.019	7.169.069	6.563.264	4.361.579	5.175.755	—	—
Handelsbew. zond. goud. en zilver munt en muntmat. (opgen. in gr. IIIb)	1.467.864.597	162.197.541	590.306.382	95.088.674	877.558.215	67.108.867	—	—
	1.467.864.454	162.189.535	590.298.605	94.605.755	877.565.849	67.583.780	—	—

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van Munt en Muntmateriaal, in guldens. *)

Maanden	Invoer				Uitvoer			
	1920	1921	1922	1923	1920	1921	1922	1923
Januari	256.207.615	214.136.278	152.495.668	173.045.849	135.932.785	115.835.310	86.106.447	91.487.819
Februari	233.591.043	170.369.270	152.353.594	162.189.535	113.309.645	120.956.498	84.204.248	94.605.755
Tot. Jan.-Febr.	489.798.658	384.505.548	304.849.262	335.235.384	249.242.430	236.791.808	170.310.695	186.093.574
Maart	187.916.138	213.830.220	180.328.763	—	68.210.466	107.204.662	112.879.875	—
April	203.592.812	195.772.602	167.451.702	—	99.448.337	108.819.697	92.729.841	—
Mei	298.514.162	168.114.951	194.080.257	—	170.393.137	93.818.710	108.423.679	—
Juni	345.402.373	188.559.719	150.899.735	—	179.478.445	120.815.908	100.680.880	—
Juli	314.861.366	170.674.007	163.863.700	—	177.114.162	105.420.129	104.572.575	—
Augustus	267.956.122	186.640.179	178.807.927	—	130.018.883	142.544.083	99.442.892	—
September	317.368.670	197.271.439	164.616.506	—	165.965.569	135.749.765	115.612.131	—
October	337.338.332	179.043.171	186.643.442	—	148.140.438	114.694.641	112.003.008	—
November	270.811.334	175.806.364	172.295.111	—	156.557.011	106.623.879	104.350.396	—
December	302.154.125	180.000.903	163.762.355	—	156.922.833	97.115.318	100.225.239	—
Totaal	3.335.714.092	2.240.219.103	2.027.598.760	—	1.701.491.711	1.369.598.600	1.221.231.211	—

1) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerolien voor Ned. schepen. 2) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen.

*) In de Statistiek over December 1919 zijn de bedragen vermeld met inbegrip van gouden en zilveren munt en muntmateriaal.

†) [Plaatsgebrek heeft ons tot ons leedwezen verhinderd bovenstaande cijfers eerder te publiceren. — Red.]

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 4	18 Juli '22	Zwits. Nat. Bk. 3	17 Aug. '22
Bel. Binn. Eff. 4	18 Juli '22	Belg. Nat. Bk. 5	22 Jan. '23	
Vrsch. in R.C. 5	18 Juli '22	Bank v. Spanje 5	18 Mei '22	
Bk. van Engeland 3	13 Juli '22	Bank v. Italië 5	11 Juli '22	
Duitsche Rijksbk. 18	23 Apr. '23	F. Res. Bk. N.Y. 4	23 Feb. '23	
Bk. van Frankrijk 5	11 Mrt. '22	Javasche Bank 3	1 Aug. '09	
Nat. Bk. v. Oostenr. 9	1 Jan. '23	Hong. Bank. 12	25 Apr. '23	
Nat. Bk. v. Denem. 6	1 Mei '23	Bk. van Tjecho-slowakijë ..	5 15 Jan. '23	
Zweeds. Rijksbk. 4	1 Juli '22			
Bk. v. Noorwegen 5	17 Aug. '22			

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen Part. disconto (3 mnd.)	Berlijn Part. disconto	Parijs Part. disc.	N. York Call-money
	Part. disconto	Prolongatie				
28 April '23	3 3/4	3 3/4 - 4	1 15/16 - 2	—	—	5 1/2 - 5 3/4
23-28 „ '23	3 3/4	3 3/4 - 4	1 7/8 - 2	—	—	4 1/2 - 6 1/4
16-21 „ '23	3 3/4 - 3/8	3 3/4	1 1 5/8 - 2 1/8	—	—	4 - 5 1/4
9-14 „ '23	3 3/8 - 5/8	3 3/4	2 1/8 - 5/10	—	—	4 - 5 3/4
24-29 A. '22	4 1/2 - 3/8	4 1/2 - 5	2 1/2	—	—	3 - 5
25-30 A. '21	4 3/8 - 3/4	3 3/4 - 4 1/2	5 3/4 - 6	—	—	6 - 7
20-24 Juli '14	3 1/8 - 3/16	2 1/4 - 3/4	2 1/4 - 3/4	2 1/8 - 1/2	2 3/4	1 3/4 - 2 1/4

1) Notering van 27 April.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

Londen was deze week nogal sterk aangeboden. Vooral Vrijdag liep de koers niet onaanzienlijk terug. Daarentegen waren Dollars weder iets vaster. De hoogere geldkoersen in New York tegenover een nog eerder teruglopende rente in Engeland geven aanleiding tot terugtrekking van saldi door de New Yorksche banken.

Berlijn was weder aangeboden en ondanks sterken steun van de Reichsbank teruglopend, heden werd voor 0.0079 1/2 afgedaan. Francs eerder oplopend, vooral voor Parijs, waardoor de marge tegenover België opnieuw groter werd. Van de overige wissels trok alleen Christiania de aandacht, daar door de financieele moeilijkheden van verschillende groote banken het aanbod zeer sterk was en de koers belangrijk terugliep.

1 Mei 1923.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York**)
23 April 1923 ..	11.89 1/8	17.07 1/2	0.0089	0.0038	14.72	2.55 1/2
24 „ 1923 ..	11.88 1/2	17.20	0.0084 1/2	0.0036	14.80	2.55 3/8
25 „ 1923 ..	11.88 1/4	17.37 1/2	0.0086 1/4	0.0036	15.08	2.55 5/8
26 „ 1923 ..	11.86 3/8	17.20	0.0088 1/2	0.0036	14.84	2.55 1/2
27 „ 1923 ..	11.85	17.37 1/2	0.0087	0.0036	14.98 1/2	2.56 1/8
28 „ 1923 ..	11.86	17.40	0.0086	0.0036	—	—
Laagste d. w. 1)	11.84 1/2	17.—	0.0083	0.0035	14.70	2.55 3/4
Hoogste „ „ 1)	11.89 1/2	17.55	0.0099	0.0037	15.20	2.56 1/4
21 April 1923 ..	11.88 1/4	16.97 1/2	0.0098	0.0036	14.71 1/2	2.55 1/8
14 „ 1923 ..	11.89	17.—	0.0121	0.0036 1/2	14.79 3/4	2.55 3/8
Muntpariteit..	12.10 3/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Notering van 20 April. 3) Idem van 13 April.

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Chris-tiania *)	Zwitser-land *)	Spanje. 1)	Batavia 1) telegrafisch
23 April 1923	68.35	48.25	45.75	46.57 1/2	39.20	98-98 1/2
24 „ 1923	68.35	48.20	45.35	46.47 1/2	39.20	98-98 1/2
25 „ 1923	68.30	48.10	44.90	46.70	39.20	98-98 1/2
26 „ 1923	68.35	48.05	43.85	46.75	39.12 1/2	98-98 1/2
27 „ 1923	68.40	47.95	44.40	46.50	39.05	98-98 1/2
28 „ 1923	68.55	48.—	44.50	46.50	39.07 1/2	98-98 1/2
L'ste d. w. 1)	68.20	47.85	43.70	46.25	39.—	98
H'ste „ „ 1)	68.55	48.40	45.85	46.75	39.25	98 1/2
21 April 1923	68.35	48.30	45.80	46.37 1/2	39.15	98-98 1/2
14 „ 1923	67.95	48.20	45.90	46.52 1/2	39.10	98-98 1/2
Muntpariteit.	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Notering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mk.)	Zicht Amsterd (in cts. p. gld.)
28 April 1923	4.63.50	6.77	0.0033 3/4	39.07
Laagste d. week	4.63.25	6.67	0.0033 1/2	39.06
Hoogste „ „	4.65.—	6.69	0.0035 1/2	39.14
21 April 1923	4.65.50	6.65	0.0037 3/4	39.12
14 „ 1923	4.66.62	6.67	0.0047 3/8	39.17
Muntpariteit ..	4.86.67	19.30	23.81 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	14 April 1923	21 April 1923	23/28 April '23 Laagste	28 April '23 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 15/32	97 15/32	97 15/32	97 15/32
*Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10	1/10	1/10	1/10
B. Aires 1) ..	d. p. \$	43	42 29/32	42 15/16	42 7/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1/4 3/10	1/4 3/10	1/4 1/8	1/4 1/4
Constantin. ..	Piast. p. £	705	725	720	790
Hongkong ...	id. p. \$	2/4 1/8	2/4 1/8	2/3 7/8	2/4 7/10
Lissabon 1) ..	d. per Mil.	2 3/8	2 1/2	2 1/2	2 1/2
Madrid	Peset. p. £	30.37 1/2	30.34 1/2	30.28	30.35
Mexico	d. per \$	25	25	24	26
Montevideo 1)	id.	43 3/4	43 3/8	43	43 1/2
Montreal ...	\$ per £	4.76	4.74 3/4	4.71	4.74 1/2
Praag	Kr. p. £	160 1/2	156 1/2	155 1/2	157
R.d.Janeiro 1)	d. per Mil.	5 3/8	5 19/32	5 1/2	5 1/2
Rome	Lires p. £	93 3/4	94	93 1/2	94 1/4
Shanghai ...	Sh. p. tael	3/2 3/10	3/2	3/1 1/2	3/3 1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/4 3/10	2/4 3/10	2/4 1/8	2/4 7/32
Valparaiso 2)	peso p. £	37.60	37.40	37.10	37.70
Yokohama ..	Sh. p. yen	2/1 3/32	2/1 1/8	2/1 5/32	2/1 3/8

* Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

NOTEERING VAN ZILVER.

	te Londen	N. York	te Londen	N. York
28 April 1923 ..	32 15/16	67 3/4	29 April 1922 ..	34 3/8
21 „ 1923 ..	32 3/16	66 1/2	30 April 1921 ..	34 3/4
14 „ 1923 ..	32 3/8	66 1/2	20 Juli 1914 ..	24 15/16

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 30 April 1923.

Activa.		
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 32.438.298,33 B.-bk. „ 33.842.361,76 Ag.sch. „ 59.611.009,30	f 175.891.669,39
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef.	f 84.932.670,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		„ 84.932.670,—
Beleeningen	H.-bk. f 40.102.660,72 incl. vrsch. B.-bk. „ 12.796.677,24 in rek.-ert. Ag.sch. „ 106.722.500,75	f 159.621.838,71
Op Effecten	f 148.937.938,71	
Op Goederen en Spec. „	10.683.900,—	„ 159.621.838,71
Voorschotten a. h. Rijk		„ 14.797.891,93
Muntmateriaal		
Munt, Goud	f 56.239.390,—	
Muntmat., Goud ..	„ 525.550.137,91	
	f 581.789.527,91	
Munt, Zilver, enz. „	„ 8.098.607,66	
Muntmat., Zilver ..	„ —	„ 589.888.135,57
Effecten		
Bel. v. h. Res. fonds	f 5.650.646,93	
id. van 1/5 v. h. kapit. „	„ 3.972.813,50	„ 9.623.460,43
Ge. en v. h. der Bank		„ 4.522.000,—
Diverse rekeningen		„ 30.209.435,41
		f 1.069.487.101,44
Passiva.		
Kapitaal	f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.660.599,75	
Bijzondere reserve	„ 1.675.581,33	
Bankbiljetten in omloop	„ 988.881.005,—	
Bankassigtiatiën in omloop	„ 2.126.676,56	
Rek.-Cour. { Het Rijk f —		
saldo's: { Anderen „ 31.817.565,68		„ 31.817.565,68
Diverse rekeningen		„ 19.325.673,12
		f 1.069.487.101,44
Beschikbaar metaalsaldo	f 384.627.498,83	
Op de basis van 1/5 metaaldekking ..	„ 180.062.439,37	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „	1.923.137.490,—	

NED. BANK 30 April 1923 (vervolg).
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischbare schulden
30 Apr. 1923.....	581.790	8.099	988.881	33.944
23 " 1923.....	581.790	8.281	939.612	36.750
16 " 1923.....	581.790	8.075	953.783	41.141
9 " 1923.....	581.790	6.353	958.075	42.070
2 " 1923.....	581.790	6.706	964.584	56.775
1 Mei 1922.....	605.889	5.575	1.055.698	36.444
2 Mei 1921.....	605.948	13.926	1.118.859	52.574
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
30 Apr. 1923	84.933	34.000	159.622	384.627	58
23 " 1923	170.504	22.000	124.154	394.102	60
16 " 1923	163.605	22.000	134.153	390.184	59
9 " 1923	154.043	17.000	137.413	387.218	59
3 " 1923	147.834	11.000	158.323	383.528	58
1 Apr. 1922	199.496	26.000	189.944	392.375	59
2 Apr. 1921	274.655	114.000	231.516	384.850	53
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstanden op:

	23 Apr. 1923	30 Apr. 1923
Aan schatkistpromessen. waarv. direct bij Ned. Bk.	f 372.650.000,—	f 351.650.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	" 22.000.000,—	" 34.000.000,—
Aan zilverbons.....	" 224.613.000,— ¹⁾	" 224.613.000,—
	" 26.073.078,—	" 28.597.686,—

	23 Apr. 1923	30 Apr. 1923
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	" 288.107.000,—	" 282.922.000,—
Voorschot aan Gemeenten	" 28 Febr. 1921	" 31 Mrt. 1923
voor door Rijk voor hen te heffen Ink. belasting	" 97.311.255,60	" 97.537.646,93

	23 Apr. 1923	30 Apr. 1923
Tegoevd. d. Postc. & G. dst	" 113.364.593,23 ¹⁾	" 113.365.940,23 ¹⁾

¹⁾ Waarvan f 25.000.00 vervallen op of na 1 April 1927.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
21 Apr. 1923	222.250		263.500	110.000	147.550
14 " 1923	222.250		266.500	105.500	147.850
7 " 1923	222.750		267.500	105.000	148.250
24 Mrt. 1923	160.972	60.299	261.069	101.669	149.481
17 " 1923	159.046	59.948	264.411	100.865	146.615
10 " 1923	158.717	59.755	266.905	100.286	145.754
22 Apr. 1922	143.168	40.872	263.090	96.981	112.606
23 Apr. 1921	225.219	13.231	316.829	154.537	144.440
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Voor-schotten aan het Govv.nem.	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
21 Apr. 1923		156.510		16.000	***	60
14 " 1923		149.290		10.900	***	60
7 " 1923		148.290		11.300	***	60
24 Mrt. 1923	36.397	32.910	61.287	8.341	29.110	61
17 " 1923	36.346	34.037	63.073	8.527	30.984	60
10 " 1923	36.184	35.126	63.915	9.382	30.796	59
22 Apr. 1922	35.315	18.625	88.722	—	52.769	51
23 Apr. 1921	38.004	23.108	94.662	60.699	32.710	51
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
17 Mrt. 1923....	1.206	1.596	1.047	1.201	468
10 " 1923....	1.194	1.666	1.019	1.197	479
3 " 1923....	1.181	1.726	706	1.199	118
18 Mrt. 1922....	1.603	2.146	957	1.093	1.122
25 Juli 1914....	645	1.100	560	735	398

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goedd.	Gov. Sec.
25 April 1923	127.519	122.779	283.970	27.000	239.463
18 " 1923	127.521	122.380	285.565	27.000	241.335
11 " 1923	127.517	122.911	287.607	27.000	243.415
4 " 1923	127.502	124.096	288.075	27.000	244.352
26 April 1922	128.873	121.307	303.229	20.500	264.221
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
25 Apr. '23	48.206	67.605	14.006	108.641	24.490	19,96
18 " '23	51.299	67.406	14.103	111.815	24.891	19,76
11 " '23	48.444	68.884	16.116	107.872	24.356	19,64
4 " '23	48.594	73.015	22.612	104.476	23.156	18,22
26 Apr. '22	47.534	78.461	14.669	119.698	26.016	19,35
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in miljoenen Mark.

Data	Metaal	Daarvan bij Goud	Waarv. bij Buitt. circ. bkn.	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. ¹⁾
23 April '23	14.014	920	165	1.363.365	6.096.053	23
15 " '23	11.698	1.005	184	1.239.227	5.837.965	21
7 " '23	9.131	1.005	165	1.300.508	5.624.113	23
31 Mrt. '23	7.055	1.005	165	1.147.004	5.517.920	21
22 April '22	1.019	1.000	41	3.623	132.628	3
23 Juli '14	1.691	1.357	—	65	1.891	93

Data als boven.	Wissels			Rek. Crt.	Darlehens-kassenscheine	
	Totaal	Handels-wissels	Schatkist-papier		Totaal uitgegeven	In kas bij de Rijksbank
8.577.858	2758.191	5.819.667	3671.859	***	***	
8.027.543	2586.548	5.440.995	3154.560	1252.100	1.239.200	
7.221.422	2423.182	4.798.240	2687.804	1313.200	1.300.510	
6.924.113	2372.102	4.552.012	2272.084	1151.800	1.147.010	
-149.564	2.479	147.085	29.772	12.478	3.603	
751	751	—	944	—	—	

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buitt.gew. voorsch. ald. Staat
26 Apr. '23	5.536.764	1.864.345	292.024	596.628	22.500.000
19 " '23	5.536.605	1.864.345	291.979	596.692	22.800.000
12 " '23	5.536.458	1.864.345	291.785	597.388	23.200.000
23 Apr. '22	5.526.878	1.948.367	282.732	629.136	21.100.000
27 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Beleening	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren	Rek. Crt. Staat
	2.638.454	22.102	2.142.555	36.547.982	2.088.909	27.177
2.532.350	22.446	2.127.836	36.823.777	2.009.164	19.596	
2.657.690	22.551	2.165.920	37.296.948	2.040.603	23.392	
2.580.165	41.325	2.282.236	35.787.208	2.358.046	53.962	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitt. saldi	Beleen. van buitt. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circulatie	Rek. Crt. partic.
26 Apr. '23	347.648	84.653	480.000	830.609	6.869.523	109.338
19 " '23	347.342	84.653	480.000	818.638	6.858.492	138.947
12 " '23	346.727	84.653	480.000	848.160	6.913.047	108.363
27 Apr. '22	327.799	84.653	480.000	611.496	6.302.032	283.115

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circu- latie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
11 Apr. '23	3.085.759	2.103.719	—	98.680	2.231.041
4 " '23	3.069.495	2.066.795	—	103.522	2.240.951
28 Mrt. '23	3.063.794	2.089.685	—	112.494	2.232.482
12 Apr. '22	2.985.738	2.150.024	—	126.285	2.200.305

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
11 Apr. '23	897.039	1.942.131	108.683	73,9	76,3
4 " '23	955.109	1.988.606	108.647	72,5	75,0
28 Mrt. '23	954.270	1.976.270	108.623	72,7	75,5
12 Apr. '22	667.151	1.803.031	104.109	74,6	77,7

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelsbare schulden: F. R. Notes en netto depositen. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
4 Apr. '23	777	11.879.619	1.406.993	15.538.636	3.989.247
28 Mrt. '23	777	16.497.611	1.394.778	15.367.802	3.948.420
21 " '23	777	11.750.078	1.388.286	15.433.556	3.923.152
5 Apr. '22	802	10.874.199	1.313.825	13.735.549	3.121.448

Aan het eind van ieder kwartaal worden een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 30 April 1923.

Het is thans een volle week geleden, dat het bestuur van de Deutsche Reichsbank den verbluffenden maatregel heeft genomen den discontovoet met zes procent tegelijk te verhoogen en het effect hiervan op de gold- en effectenmarkten van de Deutsche bankplaatsen kan dus ten volle worden overzien. Direct moet dan reeds worden geconstateerd, dat de zeer drastische verhooging tot nu toe geen enkel resultaat heeft opgeleverd. De koersen aan de effectenbeurs te Berlijn zijn in ongeveer even sterke mate als gedurende de voorafgegangene berichtperiode gestegen en de aankopen van vreemde deviezen hebben geenerlei vermindering ondergaan. Twee oorzaken zijn in hoofdzaak voor dezen gang van zaken aan te duiden; primo de rede van den president der Reichsbank, den heer Havenstein, secundo de ondanks de disconto-verhooging toch nog steeds lage rentevoet, indien men de Deutsche geldmarkt als geheel in aanmerking neemt. Om met het laatste te beginnen zij hier gereleveerd, dat het voor prima huizen reeds lang geen zeldzaamheid was 40 à 50 pCt. voor opgenomen crediet te betalen; een verhooging van 6 pCt. van het rijksbank-disconto, hetgeen overeenkomt met een toename van 12 à 18 pCt. voor door de banken te verstrekken credieten, kan dus niet eens zoo exorbitant worden geacht. Doch bovendien heeft de heer Havenstein aangedrongen op een mildere toepassing van den verhoogden rentevoet en dit heeft het effect van den maatregel grootendeels weggenomen. Hoogstwaarschijnlijk is de uiting van den Rijksbankpresident in verband te brengen met het verzet tegen de occupatie van de Ruhr. Dit verzet toch moet zoo krachtig mogelijk worden gevoerd — waarvoor zeer omvangrijke en niet te dure credieten ter beschikking van de industrieelen in het Ruhrgebied gesteld moeten worden, zonder echter de waakzaamheid tegen misbruik van deze credieten op te geven. Ook op deze laatste omstandigheid heeft de heer Havenstein in niet onduidelijke bewoordingen gewezen. Er is van gezaghebbende zijde in Duitschland zelfs beweerd, dat Deutsche industriele concerns bewust op de jongste reactie van de Mark hebben aangestuurd, ten einde te ontkomen aan hetgeen zij noemen „gedwongen socialisatie” hunner bedrijven. Er waren namelijk zulke omvangrijke credieten in Marken verstrekt, dat een stabilisatie van het Deutsche betaalmiddel reeds een geweldige schuld aan het Deutsche Rijk zou hebben betekend . . . hoeveel te meer dus een verhooging van de waarde van de Mark. Aan den anderen kant echter zou een reactie een vermindering van de reële schuld der betrokken ondernemingen beteekenen. Het is uiterst moeilijk

na te gaan, of deze beweringen voldoende basis hebben, doch gezien de zeer pertinente uitingen in verschillende Deutsche bladen van beteekenis en beschouwd in het licht van de vermaningen van den Rijksbankpresident is er wel eenige reden voor niet geheel afwijzend tegenover dergelijke opvattingen te staan. Bovendien beweert men, dat de betrokkenen de hun verstrekte credieten voor een deel aangewend hebben tot aankoop in de vrije markt van vreemde deviezen. Het is dan ook wel een bewijs voor de politiek-economische werkzaamheid van de Rijksbank, dat de instelling onder deze omstandigheden nog niet is overgegaan tot het eenige werkzame middel — waarop hier ter plaatse in het vorig overzicht reeds is gewezen — nl. de rantsoeneering van credieten. Alleen op deze wijze is een goede selectie tot stand te brengen; bovendien behoeven de bona-fide credietnemers en ten slotte het grootste deel der bevolking, dan niet te lijden onder de mala-fide praktijken van minder consciëntieuze medeburgers.

Inmiddels is, onder de tegenwoordige omstandigheden, een principieele wijziging der tot nu toe gevolgd politiek niet te verwachten en in dit vooruitzicht heeft de beurs te Berlijn dan ook een uiterst levendig verloop gehad. De omzetten zijn tot het einde der berichtperiode zeer groot gebleven; het index-cijfer der Frkf. Ztg. toont een stijging aan van 8071 tot 8824.

De beurs te Londen heeft de nawerking van het zeer gunstig beoordeelde budget ondervonden; beleggingswaarden vooral konden zich in buitengewone belangstelling verheugen, mede in verband met de ruime geldmarkt. Toch trad tegen het einde der week een geringe reactie in, toen bleek dat de geldkoersen voor „carry-over” toch niet zoo laag gesteld konden worden als aanvankelijk werd gedacht. Vermoedelijk is eenige over-speculatie hieraan niet vreemd geweest, hoewel aan den anderen kant niet uit het oog mag worden verloren, dat door de verbetering van de algemeene situatie als gevolg van het oplossen van talrijke arbeidsgeschillen de legitieme vraag naar handelscrediet ook iets grooter is geworden. In verband hiermede is dan ook het optimisme aangaande de naaste toekomst te Londen weder overheerschend. Nu de politieke demarches van Duitschland hoogstwaarschijnlijk geen spoedige oplossing van het Ruhr-conflict ten gevolge zullen hebben, is het waarschijnlijk, dat de Britsche industrie voorloopig nog zal kunnen profiteren van de extra-orders, uit de Ruhrbezetting voortvloeiend en deze orders, tezamen met de toch reeds opgaande lijn van economische ontwikkeling, kunnen vele ondernemingen in staat stellen de geleden verliezen spoediger in te halen. Voor industriele aandelen bestond dan ook bij voortdurende goede vraag; alleen de petroleum-afdeeling was sterk gedrukt in verband met de ongeanimeerde houding voor aandelen Koninklijke Petroleum Mij.

De markt te Parijs is doorgaans opgewekt gebleven, ondanks de iets hogere geldkoersen. De beurs beschouwt het als een verheugend verschijnsel dat in den loop der jongste week eenige hoog-ovens weder in het bedrijf gesteld konden worden als gevolg van groter cokes-aanvoer. Ook overigens is men ten aanzien van den afloop van het Fransch-Deutsche geschil optimistisch gestemd gebleven.

Aan de beurs te New York is de wisselvallige tendens, waarvan de vorige week in dit overzicht gewag werd gemaakt, ook gedurende deze berichtperiode voortgezet. Bepaald flauw is de stemming niet geworden, doch algemeen is de vrees voor een sterke verhooging der loonen en daarmee voor een inperking van de industriele bedrijvigheid grooter geworden, temeer, waar het grootste deel der vervaardigde producten in het binnenland plaatsing moet vinden. Ook in Wallstreet waren voorts petroleum-aandelen in het bijzonder gedrukt in verband met zeer tegenstrijdige opvattingen omtrent de toekomst van het product.

Ten onzent heeft de beurs als geheel een niet zeer bevredigend verloop gehad; slechts enkele afdeelingen hebben hierop een uitzondering gevormd. Als eerste dezer afdeelingen moet wel de beleggingsmarkt worden genoemd, die, ondanks de lichte stroefheid van de geldmarkt, over de geheele linie fractioneel in koers kon verbeteren.

Daarnaast hebben bank-aandelen van een meer opgewekte stemming kunnen profiteren onder aanvoering van aandelen Amsterdamsche Bank. Hoewel een dividend, gelijk aan dat van het vorig jaar wordt uitgekeerd, hebben de cijfers van het jaarverslag ter beurze een zeer gunstigen indruk gemaakt. Algemeen is men van opinie, dat voor de bankwereld het zwaarste crisis-leed als geleden mag worden beschouwd.

Daarentegen waren binnenlandsche industriele aandelen vrij sterk aangeboden. Het was hier niet alleen de daling van de Deutsche Mark, die een druk op den kooplust van het publiek heeft uitgeoefend en daardoor op het koerspeil,

	23 Apr.	27 Apr.	30 Apr.	Rijzing of daling.
6 0/0 Nederland 1922	101 1/2	101 5/8	101 9/16	+ 1/16
5 0/0 " 1918	91 15/16	92	92 1/4	+ 5/16
4 1/2 0/0 " 1916	91 9/16	91 5/8	91 5/8	+ 1/16
4 0/0 " 1916	84 1/16	83 3/16	84 3/16	+ 1/4
3 1/2 0/0 " "	74	74 1/8	—	+ 1/8
3 0/0 " "	65 7/32	65 1/2	65 5/8	+ 13/32
2 1/2 0/0 Cert. N. W. S.	54 1/4	54 7/16	55 1/16	+ 13/16
7 0/0 Oost-Indië 1921	102 11/16	102 11/16	102 11/16	—
6 0/0 " 1919	98 1/4	98 7/16	99 5/16	+ 1 1/16
5 0/0 " 1915	95	95	95 1/8	+ 1/8
4 0/0 Oostenr. Kronenrente	1 1/4	—	—	—
5 0/0 Rusland 1906	4 3/4	4 1/2	4 1/2	- 1/4
4 0/0 Rusl. bij Hope & Co.	4 3/8	4 7/16	—	+ 1/16
4 0/0 Japan 1899	73	—	—	—
5 0/0 Brazilië 1895	49 1/8	50 1/2	50	+ 7/8
8 0/0 San Paulo 1921	97 5/8	97 1/4	97 1/2	- 1/8
6 0/0 Amsterdam 1920	101 1/2	—	101 5/8	+ 1/8
7 0/0 Rötterdam 1920	103 1/4	103	103 1/2	+ 1/4

ook de technische positie van de markt heeft tot de reactie medegewerkt. In de meeste gevallen toch is de markt voor binnenlandsche industriële aandelen uiterst beperkt, waardoor manipulaties ten zeerste worden vergemakkelijkt.

Ook suikerwaarden bleven ongeanimeerd, hetgeen wel eenige verwondering heeft gewekt in verband met de vrij groote fluctuaties, die voor de Cuba-noteringen te New York hebben plaats gevonden. De termijnmarkt daar ter plaatse is klaarblijkelijk, ondanks het dienaangaande genomen besluit, nog niet verboden en men had ten onzent algemeen verwacht, dat het speculatieve deel van den beurs-handel hierin een nieuwen stimulans voor suikerwaarden zou vinden. Klaarblijkelijk echter hebben de onveranderde prijzen der V.J.S.P. meer aantrekking op beleggers uitgeoefend, waardoor de omzetten vrij gering en de fluctuaties beperkt zijn gebleven.

In rubberwaarden was de handel zeer gelimiteerd, terwijl ook de koersvariatiën zich binnen enge grenzen bewogen. Daarentegen traden voor tabakswaarden groote nadeeligen verschillen naar voren, als naverking van de teleurstelling in zake het dividend op aandelen Deli-Batavia Tabak. Tegen het einde der berichtperiode viel hier echter een iets betere tendens waar te nemen.

Petroleum-aandelen waren aan onze beurs, in navolging van het buitenland, aangeboden.

	23 Apr.	27 Apr.	30 Apr.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	125	126	129 1/4	+ 4 1/4
Incasso Bank	94	—	—	—
Koloniale Bank	183 3/8	182	179 3/4	- 3 5/8
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	142 1/2	141	140 1/2	- 2
Rotterd. Bankvereniging	97 1/4	—	97 1/2	+ 1/4
Amst. Superfosfaatfabriek	43	45	—	+ 2
Van Berkel's Patent	55 1/4	50	47 3/4	- 8
Gouda Kaarsen	115 1/4	113 1/2	100	- 15 1/4
Holl. Draad- en Kabelfabriek	79	75	74	- 5
Jurgens' Ver. Fabr. gew. aand.	73	69 1/2	66 1/2	- 6 1/2
" " pr. aand.	78 1/4	78 3/4	77 1/2	- 3/4
Leerdam Glasfabrieken	46 1/2	—	—	—
Philips' Gloeilampenfabriek	275	269 3/4	263	- 12
Vereenigde Blikfabrieken	114	—	105	- 9
Vereen. Chemische Fabrieken	40 1/2	—	—	—
Compania Mercantil Argent.	14	16 1/2	15 3/8	+ 1 3/8
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	195 1/2	195 1/2	190 3/4	- 4 1/2
Handelsver. Amsterdam	488 1/2	499 1/2	483 1/4	- 5 1/4
Handelsverg. Reiss & Co.	33	32 1/2	—	- 1/2
Int. Crediet- en Handelsverg.				
Rotterdam	190	187	188	- 2
Linde Teves & Stokvis	83 1/2	79	78 1/2	- 5
Tels & Co's Handel-Mij.	9 1/2	9 1/4	9 1/4	- 1/4
Redjang Lebong Mijnb.-Mij.	98	97	97	- 1
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	130 3/4	131 3/8	130	- 3/4
Kon. Petroleum-Mij.	393 1/2	386 3/4	384	- 9 1/2
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	34 1/2	34 1/4	33 3/4	- 3/4
Amsterdam-Rubber-Mij.	167 1/4	168	165 1/2	- 2 1/4
Nederl.-Rubber-Mij.	79	79 1/2	78 1/4	- 3/4
Oost-Java-Rubber-Mij.	236 1/2	228	226	- 10 1/2
Deli-Batavia Tabak Mij.	342 3/8	322 3/8	324	- 18 5/8
Deli-Maatschappij	301	290	288 3/4	- 12 1/4
Senembah-Maatschappij	343	327	320	- 23

Alleen voor scheepvaart-aandelen bestond iets grooter animo; tegen het slot der berichtperiode voornamelijk voor aandelen en obligaties Koninklijke Nederlandsche Lloyd, in verband met geruchten, dat de ten gunste van de obligaties te vestigen hypotheek, zou worden verhoogd en dat de aandelen voor Duitse rekening gevraagd zouden zijn. Ook aandelen Holland Amerika Lijn werden tot iets hooger

koersen uit de markt genomen; de mededeelingen van den heer Westerman in de jongste algemeene vergadering, n.l. dat de betaling der in aanbouw zijnde schepen kan geschieden zonder een beroep op de geldmarkt te doen, hebben een zeer gunstigen indruk gemaakt.

	23 Apr.	27 Apr.	30 Apr.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	113 1/4	112 1/2	114	+ 3/4
" " "gem.eig.	100	101	101 1/4	+ 1 1/4
Hollandsche Stoomboot-Mij.	27 1/4	26 1/4	27 1/4	—
Java-China-Japan-Lijn	93	90	92	- 1
Kon. Nederlandsche Lloyd	4 5/16	—	6	+ 1 11/16
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.	75	73 1/2	77	+ 2
Konink.Paketaart-Mij.	109	108 1/2	110 1/2	+ 1 1/2
Maatschappij Zeevaart	65	—	—	—
Nederl. Scheepvaart-Unie	115 9/16	115	118	+ 2 7/16
Nievelt Goudriaan	107 1/2	109 1/2	—	+ 2
Rotterdamsche Lloyd	134	130 1/4	130 3/4	- 3 3/4
Stoomv.-Mij. „Nederland”	150 1/2	148 3/4	151 1/4	+ 1 1/4
" " „Noordzee”	41	—	40	- 1

De Amerikaansche afdeling was ten onzent stil en de betrokken fondsen gaven geen groote variaties te aanschouwen.

	23 Apr.	27 Apr.	30 Apr.	Rijzing of daling.
Americ. Smelting & Refining	67 3/4	65 1/2	65 1/2	- 2 1/4
Anaconda Copper	103	100 9/16	100 7/16	- 2 3/8
Studebaker Corp.	126 7/8	125 1/8	125 1/2	- 1 3/8
Un. States Steel Corp.	108	108 1/2	107 1/4	- 1/4
Atchison Topeka	105 1/2	105 1/2	—	—
Erie	12 1/2	12 3/8	11 5/8	- 7/8
Southern Pacific	93 7/8	95 1/4	—	+ 1 3/8
Union Pacific	145 1/2	144	143 1/8	- 2 3/8
Int. Merc. Marine orig. gew.	10 1/2	10 7/8	10 5/16	- 3/16
" " " " " pref.	37 1/2	36 5/8	36 1/16	- 1 7/16

1) ex div.

De geldmarkt is iets stroever geworden; prolongatie ten slotte 4 pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

1 Mei 1923.

Aangezien over het algemeen de weerberichten van Noord-Amerika gunstiger luiden is het te verwonderen, dat de tarwemarkt aldaar een traag verloop had. Na aanvankelijk van 1,24 1/2 tot 1,26 1/2 opgelopen te zijn, is de Chicago-markt voor Mei-tarwe tot 1,22 3/8 gedaald. Te Winnipeg waren de fluctuaties iets geringer, zoodat de daling van 23 op 30 April slechts 1 1/2 ct. bedraagt. De omzet is vooral in de Engelsche markten zeer levendig geweest. De kleine verschepingen der laatste weken deden hun invloed gevoelen. Bij vele fabrikanten was de voorraad tarwe zeer gering geworden en waar ook op het Continent hier en daar behoefte aan spoedig leverbare tarwe bestond, werd een grotere omzet bereikt dan in langen tijd het geval geweest is. Toen de verschepingen der vorige week bekend werden, die wederom tamelijk groot waren, verflauwde de animo.

De toestand is overigens vrijwel onveranderd. De zichtbare voorraad in Noord-Amerika bleef langzaam verminderen, doch is nog aanmerkelijk meer dan een jaar geleden. In verschillende districten van de winter-tarwe is regen gevallen, waarnaar zeer verlangd werd, terwijl bovendien in het Noordwesten het weer zachter werd, zoodat men met den uitzaai van de zomertarwe meer voortgang kon maken. De toestand blijft evenwel zoo, dat het zeer goed mogelijk is, dat minder gunstige berichten de volgende week de markt plotseling weder een vast aanzien geven. Terwijl Argentinië gunstig weer meldt en tevens dat er een grotere uitzaai verwacht wordt, blijven de berichten uit Australië pessimistisch. Zeer waarschijnlijk zal men het volgend jaar met een betrekkelijk geringer uitvoer-surplus van Australië te rekenen hebben.

De overzeesche exportlanden van tarwe hebben nu gedurende een aantal jaren alle gunstige oogsten gehad met uitzondering van Indië, dat eenige jaren niet als exportland kon optreden, doch nu gedurende den laatste oogst wederom geregeld, zij het op geringe schaal, aan de broodvoorziening van Europa deelneemt. In Australië schijnt nu de serie goede oogsten onderbroken te worden; indien deze ongunstige wending tot Australië beperkt blijft, bestaat er voor de broodvoorziening van Europa niet het minste gevaar. Wanneer ook Noord-Amerika een kleinen oogst zou hebben, wordt de toestand geheel anders, doch zooals wij hierboven schreven, op het oogenblik behoeft men daaromtrent nog niet pessimistisch te zijn.

De oogstberichten uit Europa luiden over het algemeen zeer gunstig, aanzienlijk beter dan een jaar geleden. Hoogst-

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Mais Juni	Lijnzaad Mei
28 Apr. '23	123 ³ / ₈	79	44 ³ / ₈	12,10 ¹⁾	8,50	22,15 ¹⁾
21 „ '23	124 ⁷ / ₈	78 ¹ / ₈	45 ⁵ / ₈	12,15 ¹⁾	8,50	22,15 ¹⁾
28 Apr. '22	142 ¹ / ₄	61 ³ / ₈	37 ¹ / ₂	13,60	8,05	21,80
28 Apr. '21	127 ¹ / ₄	57 ⁵ / ₈	37 ¹ / ₂	15,85	7,35	14,40
28 Apr. '20	287	173 ¹ / ₂	99	23,90	10,45	29,05
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ¹ / ₂	9,40	5,38	13,70

¹⁾ per Juni.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	30 April 1923	23 April 1923	1 Mei 1922
Tarwe* (..... ¹⁾)	13,95	13,90	15,50
Rogge (No. 2 Western) ²⁾	10,85	11,40	14,—
Mais (La Plata)..... ²⁾	215,—	219,—	230,—
Gerst (48 lb. malting)... ²⁾	187,—	188,—	223,—
Haver (38 lb. White cl.)... ¹⁾	10,80	10,80	11,40
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	11,15	10,85	17,25
Lijnzaad (La Plata) ³⁾	461,—	468,—	468,—

¹⁾ p. 100 KG. ²⁾ p. 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.

^{*)} Nr: 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	22/28 April 1923	Sedert 1 Jan. 1923	Overeenk. tijdvak 1922	22/28 April 1923	Sedert 1 Jan. 1923	Overeenk. tijdvak 1922	1923	1922
Tarwe.....	3.981	233.251	261.495	—	17.811	25.616	251.062	287.110
Rogge.....	2.558	146.958	16.757	50	485	—	147.443	16.757
Boekweit.....	658	4.828	8.149	—	—	—	4.828	8.149
Mais.....	9.462	213.705	381.711	835	32.637	53.253	246.342	434.964
Gerst.....	5.964	54.823	43.304	—	4.127	2.505	58.950	45.809
Haver.....	—	26.898	29.940	—	533	50	27.431	29.990
Lijnzaad.....	1.698	49.007	55.337	373	41.520	46.833	90.527	101.170
Lijnkoek.....	8.603	76.713	58.980	—	—	1.547	76.713	60.527
Tarwemeel.....	45	23.691	16.497	—	3.377	3.245	27.068	19.742
Andere meelsoorten.....	72	627	4.144	—	—	1.460	627	5.604

waarschijnlijk zal de opbrengst in Europa dit jaar aanmerkelijk meer zijn dan verleden jaar, toen zij dan ook zeer gering was.

Maïs. De prijzen van maïs zijn den laatsten tijd zeer hoog opgelopen en het gevolg daarvan is geweest, dat in Europa de consumptie sterk is achteruitgegaan. Niettegenstaande de verschepingen van week tot week zeer klein zijn, zijn de markten traag. Slechts voor een klein gedeelte wordt het tekort der verschepingen van maïs door gerst aangevuld. Mogelijk dat verder in den zomer de consumptievraag wederom zal toenemen, doch dan is tevens te verwachten een toename van de verschepingen, in de eerste plaats van La Plata-maïs en daarna ook van Zuid-Afrikaansche maïs.

De verschepers van La Plata zijn nu algemeen aan de markt met den nieuwen oogst in zeer spoedige posities, zoodat zeer waarschijnlijk de verschepingen spoedig zullen toenemen. Alleen in Antwerpen bestond voor La Platamaïs geregeld goede vraag en de prijzen die in die markt betaald werden, zijn aanmerkelijk hooger dan men in de meeste andere markten van Europa besteden wil. Chicago was na de aanvankelijke rijzing flauw gestemd, doch door verschillende oorzaken en voornamelijk ten gevolge der kleine aanvoeren vond op 30 April een herstel plaats, waardoor de Mei-termijn nog 1¹/₄ ct. hooger sluit dan op 23 April.

De Donau verscheept wederom een tamelijk ruime hoeveelheid gerst. De vraag was over het algemeen weinig levendig en de prijzen bleven circa onveranderd.

Spoedig leverbare haver was in verschillende markten vast gestemd. Russische haver wordt tot zeer veel lagere prijs dan andere soorten aangeboden, zonder evenwel veel aandacht te trekken, hoewel er toch enkele flinke zaken tot stand kwamen. Na de reactie der vorige week werd plotseling de stemming voor lijnzaad wederom vast, doch op berichten dat ook Noord-Amerika weinig als koper optrad, verflauwde de stemming zoowel voor lijnzaad als voor lijnolie, zoodat de markt zeer kalm sluit.

Nederland. Voor tarwe bleef de toestand onveranderd. Alleen in spoedige tarwe bleven onze fabrikanten belangstellen.

Rogge werd dagelijks in kleine hoeveelheden in Holland verhandeld, terwijl Duitschland af en toe flinke partijen, ook op onze havens, gerst.

Voor maïs was de vraag gering, doch juist voldoende om de betrekkelijk kleine aanvoeren op te kunnen nemen en iets van den voorraad af te werken.

Gerst was zeer traag, met weinig handel.

Lijnzaad, evenals op de buitenlandsche markten, liep ook op onze markt na een aanvankelijke rijzing, tamelijk scherp terug; door de sterke fluctuaties der olieprijsen zijn de olieslagers zeer terughoudend.

SUIKER.

In Amerika bleef de markt vast van onderton, hoewel prijzen zoowel voor Spot Centrifugals als ook op de

termijnmarkt wat fluctueerden en bij het slot der week de volgende lagere cijfers te zien gaven:

Spot Centrifugals d.c. 8.16, m.c. 6.26, Juli d.c. 6.38, September d.c. 6.48 en December d.c. 5.98

Dat de prijzen ondanks de lagere taxaties voor den Cuba-oogst — Cuba geeft thans eene van 3.800.000 op 3.670.000 tons verlaage raming — daalden, is het gevolg van het de vorige week genoemde regeeringsbesluit, waardoor de termijnspeculanten eenigszins zenuwachtig geworden zijn, in afwachting van verdere regeeringsbesluiten. Toch kwamen in New York nog flinke transacties tot stand in Cuba-suiker oplopend tot d.c. 6.62¹/₂ c.&f. New York.

De Cuba statistiek luidt:

	1923	1922	1921
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 21 April '23	142.891	127.053	152.875
Tot. sedert 1 Dec. '22-21 April '23	2.545.872	2.105.453	2.030.453
Aantal werkende fabrieken	109	175	197
Weekexport 21 April '23	15.432	81.498	59.272
Totale export 1 Jan.-21 April '23	1.791.245	1.150.236	1.027.750
Totale voorraad 21 April '23	754.633	1.053.758	1.045.537

Thans zijn 85 fabrieken afgewerkt, met eene totale productie van 1.730.000 zakken minder dan verleden jaar. Hevige regens bemoeilijken het binnenhalen van den oogst.

De weifelende houding der Amerikaansche markt deed op de andere markten eveneens haren invloed gelden, zoodat de omzet ook in Engeland kleiner was dan de week tevoren. De Board of Trade statistiek luidt thans over Maart:

	Maart.		Jan./Mrt.	
	1923	1922	1923	1922
	Tons	Tons	Tons	Tons
Import Riet.....	95.008	127.863	264.859	328.187
„ Biet.....	198	—	227	—
„ Geraffineerd	22.062	28.757	71.450	86.607
Totaal.....	117.268	156.620	336.536	414.794
Voorraad in Entrepot	210.000	182.150	—	—
„ in Raffinader.	68.900	31.350	—	—
Opbrengst „	56.361	76.978	218.592	225.250
Tot. binn. Consumptie	80.968	111.770	322.142	350.423
Totale Export.....	6.789	2.895	10.552	7.231
Voorr. op 28 Febr. '23	253.950	1922..	149.600	—
„ „ 31 Maart '23	278.900	1922..	213.500	—

waaruit blijkt, dat de consumptie kleiner was dan verleden jaar, hetgeen in hoofdzaak moet worden toegeschreven aan de maatregelen met betrekking tot het budget.

Het weder gedurende de afgelopen week was volgens F. O. Licht voor de helft ongunstig en voor de andere helft gunstig voor het veldgewas.

Voor Duitschland valt nog niets te zeggen omtrent de met beetwortelen te beplanten oppervlakte, doch men neemt aan, dat die kleiner zal zijn dan verleden jaar.

In Duitsch-Oostenrijk, alsook in Hongarije, reken men op eene uitbreiding van het areaal van resp. 10 en 20 pCt.

Voor Frankrijk verwacht men eene uitbreiding van 20 tot 25 pCt. vergeleken bij het afgelopen jaar, terwijl voor België 10/15 pCt. en voor Nederland 25/30 pCt. genoeigd worden.

De zichtbare voorraden zijn volgens F. O. Licht:

	1923	1922	1921
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Maart '23	866.914	615.000	685.969
Tsjechoslowakije 1 April '23	348.471	335.140	510.368
Frankrijk 1 Maart '23	164.045	129.719	236.437
België 1 April '23	57.343	71.380	119.603
Holland 1 April '23	75.152	104.738	111.349
Engeland 1 April '23	297.922	225.800	341.795
Totaal in Europa	1.809.847	1.481.777	2.007.521
Ver. Staten v. N. Am. 12 April '23	199.546	216.328	111.133
Cuba (alle havens) 14 April '23	727.174	1.039.342	954.368

Totaal 2.736.567 2.737.447 3.073.022

Op Java bleef de stemming vast en behalve herverkopen in suiker uit oogst 1924 tot stand tot f 16,— voor Superieur en f 15,— voor No. 16 en hooger en Muscovados. De Vereenigde Javasuiker Producenten hebben thans ongeveer 7½ miljoen picols verkocht.

Reeds in het begin der afgelopen berichtsperiode kreeg de markt hier te lande door het steeds hooger afkomen van noteeringen te New York een vast aanzien en waren noteeringen voor April/Mei f 42¼, Augustus f 40,— en December f 32,—, waartoe ook zaken tot stand kwamen. Later liepen prijzen nog verder op tot f 43¼ voor April/Mei, f 40.62½ voor Augustus en f 32.50 voor December. Aan het slot der week trad in navolging met Amerika eene daling in en sloot de markt, flauw gestemd, met prijzen als volgt:

April/Mei f 41.50—42.—; Augustus f 39.75 en December f 32.50.

De weekomzet bedroeg bijna 8500 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Mei	Londen			New York 96 pCt. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Granulated c.i.f.	
			Junij/Julij	April/Mei	
26 Apr. '23	f 43 ⁹ / ₁₆	Sh. 70/9	Sh. 30/1½	Sh. 38/6	\$ cts. 8,54
19 " '23	„ 40 ⁷ / ₈	68/9	29/—	36/—	8,03 ¹ / ₂
26 Apr. '22	„ 23 ³ / ₈	52/6	18/—	19/10½	3,98
26 Apr. '21	„ —	69/10	27/—	35/6	4,89
4 Juli '14	„ 11 ¹³ / ₃₂	18/—	—	—	3,26

1) Nom.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 25 April 1923.

Ten gevolge van de geringe vraag naar Amerikaanse katoen, de minder goede berichten uit de industrie en de betere weervoorspellingen was de stemming in het begin der week zeer flauw. Daarna had door dekkingsinkopen weer een reactie plaats, doch ten slotte was de markt 30 punten lager dan een week geleden. De uitvoeren van de United States worden, zooals men wel voorzien had, zeer klein en naar een berekening gepubliceerd door het Landbouw Bureau, verwacht men, dat de totaalvoorraad inclusief dien aan de fabrieken per 1 Augustus slechts 1.084.000 balen zal bedragen. In Amerika staat de markt nogal onder den invloed van de vrees, dat de Amerikaanse regering stappen zou nemen tegen speculatie in katoentermijnen, op dezelfde wijze, zooals dit reeds in de suiker geschied is. Tot nu toe schijnt zulks echter nog niet het geval te zijn. Men verwacht, dat de nieuwe oogst minstens 10 pCt. grooter zal zijn dan die van verleden jaar. In Egyptische katoen zijn nogal zaken gedaan onder eenigszins lagere prijzen.

Amerikaansche garens zijn gedeeltelijk onveranderd, gedeeltelijk iets lager, maar er is geen vertrouwen in de tegenwoordige prijzen. De Engelsche fabrikanten koopen slechts wat zij absoluut noodig hebben en hoewel er wel vraag naar allerlei soorten bestaat, blijven de verkoopen nog vrij gering en prijzen onregelmatig. Ook voor Spinners van Egyptisch weft wordt de positie slechter, hoewel men over het algemeen nog tracht aan de tegenwoordige prijzen vast te houden in bundelgarens. Voor export gaat slechts weinig om, hoewel Indië iets verkocht heeft in no. 80 en fijner. Ook van Holland komen wat meer orders, zoowel

voor ketting- als inslaggaren binnen, hoewel de berichten uit de industrie daar zeers teleurstellend blijven. In Amerikaansche getwijnde garens neemt slechts weinig om, terwijl ook voor Egyptische garens de vraag verminderd is. De uitvoeren van Maart zijn dan ook veel ongunstiger dan die van verleden jaar, daar nu totaal slechts over die maand 13.070.200 tegen 18.750.000 lbs. in 1922 geëxporteerd werden. Het is wel merkwaardig, dat de uitvoeren naar Duitschland zeer belangrijk blijven en nog grooter zijn dan in 1922.

De positie in de doekmarkt is vrijwel onveranderd bij de vorige week. Prijzen blijven vast en van Indië komen wat meer aanvragen binnen, zoowel voor dhooties als voor ruwe shirtings, hoewel biedingen over het algemeen te laag zijn. Wel blijft er echter belangstelling bestaan, zoodat men maar moet afwachten, of koopers ten slotte bereid zullen zijn om de marktprijzen te betalen. Niettegenstaande de pestberichten uit vele districten van Indië, bestaat er wel belangstelling naar manufacturen. Van China komen meer aanvragen voor fancies en gedrukte goederen, doch voor witte goederen en stapels is de belangstelling nog gering. Voor de meeste andere markten komen ook weer geregeld aanvragen binnen, hoewel het totaal aantal afgesloten zaken nog niet zoo belangrijk is.

	18 April 25 April	Oest. koersen.	17 April 24 April
Liverpoolnoteeringen.		T.T. op Indië	1/41/8 1/41/8
F.G.F. Sakellarides	17,35 17,25	T.T. op Hongkong	2/37/8 2/4
G.F. No. 1 Oomra	9,00 8,75	T.T. op Shanghai	3/25/8 3/27/8

Noteering voor Loco-Katoen.

(Midling Uplands).

	28 Apr. '23	21 Apr. '23	14 Apr. '23	28 Apr. '22	28 Apr. '21
New York voor Middling ...	28,35 c	27,30 c	28,75 c	18,35 c	12,30 c
New Orleans voor Middling	28,— c	27,25 c	28,63 c	17,— c	11,25 c
Liverpool voor 1 ^y Middling	15,56 d ¹	15,20 d ²	16,05 d ³	10,36 d	8,28 d

1) 27 April 1923. 2) 20 April 1923. 3) 13 April 1923.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen)

	1 Aug. '22 tot 28 April '23	Overeenkomstige perioden	
		1921-'22	1920-'21
Ontvangsten Gulf-Havens.	4381	3758	4156
„ Atlant. Havens.	1078	1467	1245
Uitvoer naar Gr. Britannië	1229	1312	1341
„ „ 't Vasteland.	3025	3414	2721
„ „ Japan	—	—	—

Voorraden in duizendtallen

	27 April '23	28 April '22	29 April '21
Amerik. havens	470	951	1471
Binnenland'	596	990	1492
New York	57 ¹	105	126
New Orleans	134 ¹	236	406
Liverpool	728	895	972

1) 20 April 1923.

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobsons & Zonen en G. Bijdendijk).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
28 April 1923	943.000	22.750	1.541.000	2)	5 ⁹ / ₈
21 „ 1923	1)	1)	1)	1)	1)
14 „ 1923	970.000	23.500	1.681.000	23.400	5 ²³ / ₃₂
28 April 1922	1.727.000	2)	2.598.000	2)	7 ⁹ / ₁₆

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
28 April 1923....	11.000	2.342.000	29.000	6.252.000
28 April 1922....	42.000	3.397.000	185.000	7.255.000

1) Feestdag. 2) Niet genoteerd.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 April 1923 in duizenden balen.

	1923	1922	1921	1920	1919
Voorraad in Europa ..	1.860	2.004	1.966	2.042	684
Stoomend (Brazilië ..	599	945	550	531	1.984
n. Europa (Oost-Indië ..	4	28	17	—	107
	2.463	2.977	2.533	2.573	2.775
Voorraad Ver. Staten	1.225	1.181	2.048	1.528	1.363
Stoomend naar Ver. Staten	393	402	717	681	601
Brazilië ..					
	4.081	4.560	5.298	4.782	4.739
Voorraad in Rio ..	1.083	1.794	513	310	713
" Santos ..	1.801	2.749	2.832	3.059	6.314
" Bahia ..	19	37	44	23	33
Totaal	6.984	9.140	8.687	8.174	11.799
Op 1 Maart	7.480	9.328	8.807	8.737	11.641
	1922	1921	1920	1919	1918
Op 1 Juli	8.639	8.700	6.750	10.336	11.702

RUBBER.

De markt toonde na de sterke daling van den laatsten tijd eenige reactie. Prijzen konden iets verbeteren, doch de stemming bleef over het algemeen onzeker en omzetten beperkt.

De slotnoteeringen op de termijnmarkt zijn:

	April	Mei/Juni	Juli/Sept.	April	Mei/Juni	Juli/Sept.
Prima Crêpe	85½ ct.	86½ "	87½ "	91 ct.	91½ "	91½ "
Smoked Sheets	85½ "	86½ "	87½ "	93 "	93½ "	93½ "

30 April 1923.

COPRA.

De markt was deze week flauwer gestemd. Fabrikanten toonden weinig belangstelling.

De noteeringen zijn:

Java f.m.s. stoomend	f 35,—
" Februari/April af	" 35,75
" Maart/Mei	" 34,50

30 April 1923.

VETTEN EN OLIËN.

(Ontleend aan „Cerealia“).

Oleo margarine. Extra Oleo, prompte aflading, f 85, tweede soorten f 79. Stoomende Extra's f 84, geweigerd, met tegenofferte van f 85. Loco Extra's f 85, tweede soorten f 74 (afwijkend).

Premier Jus. Aflading Noord-Amerikaansche Extra Oleo Stock f 81½, loco prime stock f 74. Aflading Zuid-Amerikaansche Extra Premier Jus f 59; tweede soorten f 57½, derde soorten f 55. Extra's Juni/Juli-aflading f 60. Stoomende La Plata Extra f 58, prima f 56½, Loco La Plata Extra f 58, prima f 56, derde soorten f 54.

Loco Australische Beef Jus f 55.

Loco Mutton Jus f 53.

Loco La Plata Extra in kratten f 61.

Oleo Stearine. Noord-Amerikaansche Oleo Stearine, prompte aflading tot f 63 gedaan.

Loco Oleo Stearine f 65.

La Plata rundvet. Stoomende in kisten f 55.

Cooking fat. Loco f 53.

Eetbare talk. Prompt van Engeland 46/-.

Technische talk. Loco La Plata I f 49. Loco La Plata II f 45.

Prompt van Engeland 41/- tot 43/-.

Aflading Matadero 41/10.

Hardvet. Hollandsch fabrikaat 40/42° smeltpunt f 58.

Neutrallard. Aflading Choice f 80½, stoomend f 81.

Purelard aflading prompt tcs. f 72½, kisten April/Mei f 72½, Juni f 73.

Loco kisten f 73½.

Steamlard. Prompte aflading f 71.

Compoundlard. Prompt, Hollandsch fabrikaat f 64.

Spek. Prompte aflading: D.S. fat backs 10/12 \$ 65½, 12/14 \$ 67, 14/16 \$ 68½, 16/18 \$ 69½, 18/20 \$ 72½, 20/21 \$ 74.

Katoenolie. Noord-Amerikaansche noot Dec.-aflading f 62½. Loco Engelse Wesson 44 f 63.

Geraff. Cocosvet. Maart/April f 61.

Ruwe Cocosolie. Ceylon 49/-, Cochin 50/-, inland-sche in vaten f 58.

Geraff. Soyaolie prompt in bbls. f 58.

Ruwe Soyaolie. Aflading in bulk Mei/Juni f 39.

Geraff. Sesamideolie prompt in vaten f 64.

Geraff. Sesamideolie prompt in vaten f 64.

Rotterdam, 28 April 1923.

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

In de afgelopen week zijn de bevrachtingen van La Plata zeer talrijk geweest, en zelfs is een boot van 10.000 ton opgenomen. Door de groote vraag en het beperkte aantal prompte booten liepen de vrachten nog verder op. De meeste booten werden afgesloten tegen 32/6 no reduction van niet boven San Lorenzo naar United Kingdom/Gibraltar/Hamburg range en wel met Mei-aflading. Echter werd ook 33/9 betaald en van Santa Fé 37/6 met 15 Mei cancelling. Sinds Zaterdag is deze vraag echter plotseling tot stilstand gekomen en sindsdien is geen enkele boot meer bevracht.

Voor lijnzaad van Rosario naar New York werd \$ 7,— betaald voor een Mei/Juni boot.

Van Noord-Amerika werden zeer weinig booten met graan bevracht en in het geheel niet naar het Vereenigd Koninkrijk of West-Europa. Naar West-Italië werd 19 ct. per 100 lbs. betaald voor 2e helft Mei afladen. Voor steenkolen werden booten opgenomen tegen \$ 3,25 naar de Fransch Atlantische havens en voor cokes naar dezelfde bestemming werd \$ 5,35 betaald, alles voor prompte verscheping. Voor Mei-aflading van graan van Montreal naar de Middellandsche Zee werden booten opgenomen tegen 22 en 23 cents per 100 lbs.

De vracht van Cuba voor suiker naar het Vereenigd Koninkrijk bedroeg 23/- per ton.

De vrachten van Voor-Indië met name Bombay naar het Vereenigd Koninkrijk/Continent zijn iets lager. Het gel-dende cijfer is 29/- on d.w. voor Mei/Juni verscheping.

De uitgaande vrachten van Wales bleven op hetzelfde niveau met 13/6 naar La Plata en 11/- naar Port Said. De laatste dagen zijn de uitgaande vrachten iets vaster, alhoewel dit nog niet in de vrachten tot uitdrukking komt. De kans op een niet in de langzame belading in Wales wordt iets beter.

1 Mei 1923.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter-dam	Bristol Kanaal	Rotter-dam	Engel-land
23-28 April 1923	—	—	3,25 3	2/6	30/10	30/10
16-21 „ 1923	—	16/6 2	12 c 1	2/6	29/8	29/8
24-29 April 1922	—	—	*13 c 1	4/3	31/-	31/-
25-30 April 1921	—	—	6/4½	6/4½	42/6	40/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11½	1/11½	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rioter	Rotter-dam	Gothen-burg
23-28 April '33	6/6	11/-	11/3	13/6	6/-	8/6
16-21 „ '23	6/9	10/9	11/3	13/6	6/-	8/6
24-29 April '22	6/6	13/1½	14/6	14/9	5/1½	7/9
25-30 April '21	—	17/6	—	17/6	6/3	—
Juli 1914	fr. 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivoostock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
23-28 April 1923..	29/6	32/6	35/-	35/6
16-21 „ 1923..	29/3	32/6	35/-	35/-
24-29 April 1922..	20/-	28/-	35/-	27/6
25-30 April 1921..	—	32/6	—	32/6
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Amer. cents p. 100 lbs. 2) per ton d.w. 3) \$ per ton kolen.

RIJNVAART.

Week van 22—28 April 1923.

De aanvoeren van zeezijde waren zeer gering en bestonden hoofdzakelijk uit kolen, terwijl nagenoeg geen ertsbooten binnenkwamen.

De waterstand was, alhoewel vallend, toch tamelijk gun-

stig, aangezien in doorsnee op ca. 2.40 M. diepgang afgeladen kon worden.

Voor zoover er voor erts schepen gecharterd werden, bedroegen de vrachten f 0,50/0,60 met $\frac{1}{4}$, resp. $\frac{1}{2}$ -lostijd, met eventueel liggeld voor oponthoud $1\frac{1}{4}$ à $1\frac{1}{2}$ ct.

De daghuur voor Hollandsche schepen naar de Rijnstations bedroeg 2 cts. per ton.

Het sleeploon werd genoteerd volgens het 65-cents tarief.

INKLARINGEN. DELFIJL.

Landen van herkomst	Maart 1923		Maart 1922	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	1	4.374	5	3.767
Groot-Brittannië	4	2.332	4	5.699
Duitschland....	8	895	3	872
Noorwegen....	—	—	5	873
Zweden.....	1	392	1	538
Denemarken....	—	—	2	921
België.....	—	—	1	402
Frankrijk.....	1	2.081	—	—
Chili.....	1	3.090	—	—
Totaal....	16	13.164	21	13.072
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	7	11.877	7	4.663
Britsche.....	—	—	1	884
Duitsche.....	9	1.287	9	2.306
Noorsche.....	—	—	2	753
Fransche.....	—	—	1	3.600
Deensche.....	—	—	1	866
Totaal....	16	13.164	21	13.072

(A. van Dijk.)

DORDRECHT/ZWIJNDRECHT.

Landen van herkomst	Maart 1923		Maart 1922	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	6	1.399	3	1.089
Groot-Brittannië	3	811	4	909
Duitschland....	2	613	5	2.425
Danzig.....	—	—	1	366
België.....	—	—	2	1.180
Spanje.....	3	1.073	—	—
Portugal.....	—	—	1	1.505
Totaal....	15	4.824	16	7.474
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	1	85	2	198
Britsche.....	6	1.500	4	1.193
Duitsche.....	7	2.868	10	6.083
Letsche.....	1	371	—	—
Totaal....	15	4.824	16	7.474

(Gerard Mauritz.)

NIEUWE WATERWEG.

Landen van herkomst	Maart 1923		Maart 1922	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	34	28.904	45	34.013
Groot-Brittannië	361	304.154	369	315.481
Duitschland....	78	110.614	63	95.369
Noorwegen....	29	55.364	41	87.959
Zweden.....	21	12.300	14	9.286
Denemarken....	3	879	2	1.908
Rusland-Oostz.h.	2	1.418	—	—
Finland.....	1	484	1	397
België.....	24	58.409	20	39.900
Frankrijk.....	30	23.480	73	74.249
Spanje.....	17	27.288	22	34.760
Portugal.....	3	1.367	1	250
Italië.....	2	3.678	12	25.308
Oostn.-Hong., Griekenland..	—	—	2	1.629
Rusland-Zw. Zee	2	4.458	1	1.492
Roemenië, Bulg.	3	5.046	2	1.034
And. Midd. Zeeh.	17	33.337	12	18.737
Over. Wk. Afrika	5	6.491	5	5.936
Zuid-Afrika....	1	5.532	6	24.153
Oost-Afrika....	1	4.489	—	—
Voor-Indië....	12	47.101	8	32.480
Achter-Indië..	1	3.435	—	—
Ned. Oost-Indië.	7	27.009	2	7.312
And. Aziat. hav.	16	76.348	9	41.675
Australië.....	—	—	2	7.986
Vereen. Staten..	39	147.235	37	140.165
Midden-Amerika	2	6.589	—	—
Ned. W.-Indië—	—	—	—	—
Ned. Antillen.	—	—	1	3.447
Brazilië.....	—	—	2	3.475
Argent., Uruguay	19	71.626	7	19.648
Chili.....	5	18.138	1	2.778
South Georgië..	1	—	1	2.040
Totaal....	736	1.085.173	761	1.032.867
Periode 1 Jan.— 31 Maart ¹⁾ ..	2.180	3.109.381	2.007	2.735.316
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	218	315.730	219	292.385
Britsche.....	258	353.890	245	328.680
Duitsche.....	113	159.506	102	105.570
Noorsche.....	40	41.883	53	55.574
Belgische.....	7	3.333	12	11.701
Fransche.....	16	22.624	57	61.693
Zweedsche.....	28	27.561	10	5.281
Deensche.....	6	7.818	3	3.082
Vereen. Staten..	14	52.378	16	62.083
Andere.....	36	100.450	44	106.818
Totaal....	736	1.085.173	761	1.032.867

¹⁾ 1913, 2.653 schepen met 3.103.790 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

The Anglo-South American Bank, Ltd.

Kapitaal en Reserves meer dan £ 13.000.000,—.

Argentinië - Chili - Uruguay - Peru
Mexico - New York - Parijs -
Barcelona - Bilbao - Madrid - Vigo
Sevilla - Valencia.

Bank- en Wisselzaken,
Handelscredieten.
Incasseeren van documentaire
wissels.
Aan- en verkoop van Effecten.

Hoofdkantoor: 62 Old Broad Street, London E.C.